

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR BURHANIYE BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7. DENETİM BULGULARI	11
8. EKLER	68

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Vadesi Geçen Kira Alacakları Tablosu	29
Tablo 8: Belediyece Kiraya Verilen Taşınmazlar İçinde İmara Aykırı Yapılaşma Tablosu	35
Tablo 9: Belediye Personeli Fazla Çalışma Süreleri	40
Tablo 10: Burhaniye Belediye Spor Kulübüne İhale Yapılmaksızın İşletme Hakkı Verilen Yerlerin Tablosu	52
Tablo 11: Bütçeye Konulan Ödeneğin Yüzde 10'unun Aşılması Tablosu	54
Tablo 12: İş Avansı Limitinin Aşıldığı Ödemelerin Listesi	57
Tablo 13: Özel Şahıs ve Siteler Tarafından İşgal Edilen Kamu Alanları Tablosu	61

KISALTMALAR

AŞ	: Anonim Şirket
BASKİ	: Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi
ÇTV	: Çevre Temizlik Vergisi
HURDASAN	: Makina ve Kimya Endüstrisi Hurda Sanayi İşletmeleri
KDV	: Katma Değer Vergisi
TL	: Türk Lirası
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
TÜM-BEL-SEN	: Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması
2. Satışı Yapılmış ve Satış Bedeli Tahsil Edilmiş Olan Taşınmazların Varlık Hesaplarından Çıkarılmaması
3. Yol Yapım ve Onarımında Kullanılan Malzemelerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
4. Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
5. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması
6. Yapılandırılmış Borçların Yanlış Hesapta Takip Edilmesi
7. İdarenin Taşınmaz Kayıtları ile Tapu Sicil Müdürlüğünün Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Bulunması
8. Banka Kredileri Hesaplarına İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Hatalı Yapılması
9. Faaliyet Alacaklarının Tahakkuk Esaslı Muhasebeleştirilmemesi
10. Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Amortisman Ayırma İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Bulunması
11. İlk Madde ve Malzeme Hesabına Girişi Yapılan Taşınır Varlıklardan Tüketilmeyen Kısımların Çıkış Yapılarak Giderleştirilmesi
12. Açılış Yevmiyesinde Bazı Hesapların Borçlu ve Alacaklı Çalışması
13. Belediye Şirketine Yönelik Sermaye Taahhütlerinin Muhasebeleştirilmemesi
14. Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmaması

B. Diğer Bulgular

1. Yeni İstihdam Edilen Personel Hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasının Zamanında Yapılmaması

2. Vadesi Geçtiği Halde Tahsil Edilmeyen Bazı Kira Alacakları İçin İcra İşlemlerinin Başlatılmaması
3. Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi
4. Yıkım Kararı Alınan Yapılarla İlgili Olarak Gerekli Hukuki Sürecin İşletilmemesi
5. Belediye Taşınmazlarının Üzerinde Kurulan İrtifak Haklarının Sözleşmesiz olarak Kullanılması
6. Kiraya Verilen Bazı Belediye Taşınmazları Üzerinde İmar Kanununa Aykırı Yapılaşmaya Gidilmesi
7. Coğrafi ve Kent Bilgi Sisteminin Kurulmaması
8. All-Risk Sigorta Poliçelerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde Belirtilen Oranların Üzerinde Muafiyet Oranlarına Yer Verilmesi
9. İşçilerin Yıllık Fazla Çalışma Saati Sınırının Aşılması
10. Spor Kulüplerine Yapılan Yardımların Mevzuata Aykırılık İçermesi
11. Kavşaklarda Görüş Açısının Engellenmemesi İçin Gerekli Tedbirlerin Alınmaması
12. BASKİ'den Alınması Gereken ÇTV paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Mevzuata Uygun Yapılmaması
13. Belediye Adına Tescil Edilmiş Taşıtlar ile Belediyenin Envanter Kayıtlarında Yer Alan Taşıtlar Arasında Uyumsuzluk Olması
14. İndirim Konusu Yapılması Gereken KDV'nin İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında Muhasebeleştirilmemesi
15. Kira Sözleşmelerinin Devrinde İlgili Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
16. Resmi Kurum ve Kuruluşlara Yapılacak Olan Yardımlara İlişkin Meclis Yetkisinin Encümene Devredilmesi
17. Hurda İşlemlerinin Sağlıklı Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlayacak Hurda Yönetim Sistemi Kurulmaması

18. Otopark İşletme Haklarının İhale Yapılmaksızın Belediye Encümeni Kararıyla Spor Kulübüne Verilmesi
19. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması
20. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin % 10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
21. İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgal Yoluyla Kullandırılması
22. İş Avanslarında Mevzuatta Öngörülen Limitin Aşılması ve Bazı Yolluk Giderlerinin İş Avansı Hesabından Ödenmesi
23. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
24. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin Yürürlük Süresinin Toplu Sözleşme Dönemini Aşması
25. Yeşil Alan, Park ve İmar Yolu Olarak Kamunun Kullanımına Bırakılan Yerlerin Özel Şahıs ve Siteler Tarafından İşgal Edilmesi ve İşgallere Süreklilik Kazandırılması
26. Taşınmaz Formlarının ve İcmal Cetvellerinin Oluşturulmaması
27. İhale Yapılmaksızın Belediye Şirketine Taşınmaz Kiralanması
28. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Burhaniye Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri

yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Burhaniye Belediyesi'nin karar organı olan Burhaniye Belediye Meclisi, Belediye Başkanı dâhil olmak üzere toplam 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, ihtiyaç duyduğu takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en fazla dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Burhaniye Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı altı birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ile İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan bir başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 21 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	271	87
Sözleşmeli Personel	-	12
Kadrolu İşçi	133	49
Geçici İşçi	-	-
Toplam	404	148
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	436

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Burhaniye Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Burhaniye Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

(TL)

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devredilen Ödenek	Bütçe İle Verilen Ödenek	Eklenen/Düşülen Ödenek	Ödenek Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	İptal Edilen Ödenek Toplamı	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
1	Personel Giderleri	0	125.659.179	28.873.961	152.533.140	126.867.470	25.665.670	0
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	15.564.021	4.356.738	19.920.759	15.481.346	4.439.412	0
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0	609.610.039	68.288.419	677.898.458	448.325.829	229.572.629	0
4	Faiz Giderleri	0	180.000	0	180.000	101.866	78.134	0
5	Cari Transferler	0	9.746.935	8.206.933	17.953.868	17.811.935	141.933	0
6	Sermaye Giderleri	0	142.239.826	-40.080.105	102.159.721	3.202.377	98.957.343	0
7	Sermaye Transferleri	0	0	0	0	0	0	0
8	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0
9	Yedek Ödenek	0	97.050.000	-67.645.946	29.404.054	0	29.404.054	0
Toplam		0	1.000.050.000	0	1.000.050.000	611.790.825	388.259.175	0

Burhaniye Belediyesinin 2024 mali yılı bütçesi ile belirlenen ödenek toplamı 1.000.050.000,00 TL'dir. Yıl içinde 611.790.824,86 TL bütçe gideri yapılmış, 388.259.175,14 TL ödenek iptal edilmiştir. 2025 yılına devredilen ödenek bulunmamaktadır.

Burhaniye Belediyesinin 2024 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 1.000.050.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 1.000.050.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüştür.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

(TL)

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini	Tahsilat Tutarı	Red ve İadeler	Net Tahsilat	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	338.152.000	167.162.203	467.342	166.694.861	49
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	66.518.000	47.599.326	7.142	47.592.184	72
04-Alınan Bağış ve Yardımlar	14.000.000	5.800.039	0	5.800.039	41
05-Diğer Gelirler	266.690.000	233.846.879	423.176	233.423.703	88
06-Sermaye Gelirleri	315.000.000	123.038.717	0	123.038.717	39
09-Red ve İadeler	-310.000	0	0	0	0
Toplam	1.000.050.000	577.447.165	897.660	576.549.505	58

Buna göre 2024 yılında net bütçe geliri %57,65 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gelir kalemlerinin tamamı beklentinin altında kalmıştır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

(TL)

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	125.659.179	126.867.470	101
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	15.564.021	15.481.346	99
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	609.610.039	448.325.829	74
04-Faiz Gideri	180.000	101.866	57
05-Cari Transferler	9.746.935	17.811.935	183
06-Sermaye Giderleri	142.239.826	3.202.377	2
09-Yedek Ödenekler	97.050.000	0	
Toplam	1.000.050.000	611.790.825	61

2024 yılında bütçe giderleri %61,18 oranında gerçekleşmiştir. Cari transferlerde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %182,74 oranında aşılmıştır. Diğer gider kalemleri ise beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin son üç yıllık bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

(TL)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (A)	2023 Yılı (B)	2024 Yılı (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(BA)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	68.573.504	130.178.838	167.162.203	90	28
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	21.028.777	34.604.359	47.599.326	65	38
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	3.490.545	5.069.000	5.800.039	45	14
Diğer Gelirler	67.724.810	123.169.262	233.846.879	82	90
Sermaye Gelirleri	24.994.447	47.176.600	123.038.717	89	161
Toplam	185.812.084	340.198.059	577.447.165	83	70

2022-2024 döneminde bütçe gelirleri %210,77 oranında artış göstererek 185.812.083,62 TL'den 577.447.164,80 TL'ye yükselmiştir. En yüksek artış oranları sermaye gelirlerinde (%160,80 - 2024 yılı) ve diğer gelirlerde (%89,86 - 2024 yılı) gerçekleşirken, toplam gelirdeki değişim oranları 2023'te %83,09 ve 2024'te %69,74 olarak kaydedilmiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderlerinin Çeşidi	2022 Yılı (A)	2023 Yılı (B)	2024 Yılı (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(BA)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	33.572.784	69.908.390	126.867.470	108	81
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.088.782	8.958.773	15.481.346	76	73
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	140.812.061	301.252.281	448.325.829	114	49
Faiz Gideri	183.354	167.001	101.866	-9	-39
Cari Transferler	4.325.340	5.662.335	17.811.935	31	215
Sermaye Giderleri	3.281.124	4.839.590	3.202.377	48	-34
Toplam	187.263.446	390.788.369	611.790.825	109	57

2023-2024 döneminde bütçe giderleri %56,55 oranında artarak 390.788.369,34 TL'den 611.790.824,86 TL'ye yükselmiştir. En yüksek artış oranları cari transferlerde (%214,57) ve personel giderlerinde (%81,48) gerçekleşirken, sermaye giderlerinde %-33,83 oranında düşüş kaydedilmiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 587.338.724,19 TL, Faaliyet Geliri 812.000.436,80 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 224.661.712,61 TL olarak gerçekleşmiştir."

Burhaniye Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7:Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı	Hisse Oranı (%)
1	Burhaniye Belediyesi Personel Anonim Şirketi	50.000	50.000	100
2	Burhaniye Belediyesi Bur Bel Turizm Anonim Şirketi	5.000.000	5.000.000	100
3	Burhaniye Kemer Gıda Anonim Şirketi	5.000.000	5.000.000	100

Belediyenin dolaylı hissedarı olduğu şirketler yoktur.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Burhaniye Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik’teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik’te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 484 ve 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

17.09.2020 tarihli ve 31247 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan;

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik- performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

İdare performans programını içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare iç kontrol riskleri tam ve doğru şekilde belirlenmiştir.

Risklerin değerlendirilmesine yönelik iç kontrol rehberine uygun olarak kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi belgesi, risk kayıt formu ve risk oylama formu çalışmalar yapılmış ancak risk değerlendirme kamu iç kontrol rehberinde istenilen verileri karşılamamaktadır ve konsolide risk raporu hazırlanmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ancak personele duyurulduğuna dair belge bulunmamaktadır.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun olarak yapılmıştır.

İdarede yapılan görevlendirmelerde, her bir harcama birimi bazında görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiş ancak risklerin doğru belirlenmesi ve kabul edilir düzeye indirilmesine yönelik çalışmalar yeterli değildir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar' a uygun olarak kurulmamıştır.

Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, iç kontrol sistemi soru formları ve değerlendirme raporları oluşturulmaması nedeniyle değerlendirilememektedir.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışmaları mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Burhaniye Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Belediye bünyesindeki sürekli işçiler ile belediye şirketinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında istihdam edilen işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" başlıklı 281'inci maddesinde bu hesabın belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, "472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" başlıklı 330'uncu maddesinde ise yine bu hesabın belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmeliğin "Ödeme Usulü" başlıklı 8'inci maddesinde ise; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum veya kuruluşunca mülga 1475 sayılı Kanun'un yürürlükte olan 14'üncü maddesi kapsamında ödeneceği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte ele alındığında, belediyelerin kendi şirketlerinden 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında yaptıkları personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında çalıştırdıkları işçilerin kıdem tazminatlarını ödemeleri ve bu tazminatlar için karşılık ayrımları gerekmektedir.

Yapılan incelemede, belediyede çalışan sürekli işçiler ile belediye şirketinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında istihdam edilen işçilerin kıdem tazminatları için herhangi bir karşılık ayrılmadığı, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının ise sadece ödeme zamanında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Temel muhasebe ilkelerinden ihtiyatlılık kavramının mali tablolarda somut görünümüne kavuşturulması, mali tabloların tam ve doğru veri sunması bakımından kıdem tazminatları için karşılık ayrılması gerekmektedir.

BULGU 2: Satışı Yapılmış ve Satış Bedeli Tahsil Edilmiş Olan Taşınmazların Varlık Hesaplarından Çıkarılmaması

Satışı yapılan taşınmazların muhasebe kayıtlarından çıkarılmadığı ve hala ilgili varlık hesaplarında takibinin yapıldığı görülmüştür.

02.10.2006 tarihli ve 26307 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması gerektiği ve bu kayıtların ise belgeye dayanması gerektiği,

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “250 Arazi ve arsalar hesabı” üst başlıklı 189’uncu maddesinde, satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri ile 250 Arazi ve Arsalar Hesabından düşüleceği, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu/olumsuz farka göre 600 Gelirler veya 630 Giderler Hesabına kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, 2024 yılı içerisinde satışı yapılan ve satış bedeli tahsil edilen 16 adet taşınmazın tapu devrinin yapıldığı ancak muhasebe çıkış kaydının yapılmadığı, tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve yapılan açıklamaya göre satışı yapıldığı halde ilgili taşınmazların hesaplardan çıkarılmayarak 250 Arazi ve Arsalar Hesabının 91.710.000,00 TL fazla görülmesine ve faaliyet hesaplarının doğru bilgi vermemesine neden olduğu, satış işlemlerine ilişkin kayıtların mevzuata göre yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Yol Yapım ve Onarımında Kullanılan Malzemelerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından yol yapım ve onarımında kullanılmak üzere ihale ile satın alınan parke ve kilit taşı gibi malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı’na kaydedilmediği, taşınır kayıtlarının yapılmadığı ve buna bağlı olarak söz konusu malzemelerin stok ve kullanım durumunun takip edilemediği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınırın kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde, kamu idarelerince bütün taşınırın ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu; 13'üncü maddesinde ise taşınır giriş ve çıkışlarının Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "150 İlk madde ve malzeme hesabı" başlıklı 115'inci maddesinde; bu hesabın, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı" başlıklı 204'üncü maddesinde ise, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izleneceği, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde ise işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacağı, "251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı" başlıklı 190'ıncı maddesinde de yeraltında ve yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının kullanılacağına yer verilmiştir.

Buna göre, yol yapım ve onarımında kullanılmak üzere satın alınan malzemeler teslim alındıklarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında muhasebeleştirilmeli, imalata gönderildiğinde veya yükleniciye teslim edildiğinde ise 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabına alınmalı ve yol yapım, bakım ve onarım işlerinin gerçek maliyetinin tespiti için mali tablolara bu şekilde yansıtılmalıdır. Belirtilen muhasebeleştirmeye bağlı olarak, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırımlardan tamamlananların tutarları da 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına aktarılmalıdır.

Yapılan incelemede, yol yapım ve onarımında kullanılmak üzere ihale ile satın alınan ve fiilen stoklanarak kullanılan parke ve kilit taşı malzemeleri için taşınır işlem fişi düzenlenmediği ve söz konusu malzemelerin bedeli olan 6.117.000 TL'nin, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı yerine doğrudan 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına borç kaydedildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu malzemelerin idare stoklarına giriş ve çıkışlarında taşınır işlem fişi düzenlenmesi ve bunların 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdarenin yapım işlerine ilişkin hakediş ödemelerinden yapılan geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 333 Emanetler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Anahtar Teslimi Götürü Bedel Sözleşmeli Yapım İşlerinde Tip Sözleşme'nin "Geçici kabul noksanları" başlıklı 30.1. maddesinde, "*Geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmı tutulur ve bu tutar, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödenir. Fiyat farkı ödenen işlerde bu tutar, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle kesilir.*"

Birim Fiyatlı Yapım İşlerine İlişkin Tip Sözleşme'nin 30.2. maddesinde ise, "*Düzenlenen hakedişlerde; tamamlanmış, ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i karşılığında teminat mektubu alınır ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu teminat mektubu iade edilmez. Yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i tutulur ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarlar ödenmez.*" düzenlemeleri bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan tip sözleşmelerdeki düzenleme gereğince, düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının %3 veya %5 oranındaki kısmı tutulmaktadır. Diğer yandan, yapılması gereken kesintiler kadar teminat mektubu da alınabilmektedir. Burada, esas olan yapılan işin tam karşılığının bütçe gideri olarak muhasebeleştirilmesi, ödemenin kesinti yapılmış şekilde gerçekleştirilmesi ve tutulan kısmın yine bir ödeme/borç yükümlülüğü içermesi nedeniyle muhasebeleştirilmesidir. Bu durumda, geçici kabul noksanları için yapılan kesintilerin İdarenin mali tablolarında gözükmesi gerektiği açıktır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının niteliğini düzenleyen 257'nci maddesinde bu hesabın; mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile, vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben

tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı, vadesi belli olmayan depozito ve teminatların bu hesaba kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 258'inci maddesinde ise; "*Alınan depozito ve teminatlar hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir. İhale teminatları 1) İhalelere katılan isteklilerden mevzuatları gereği nakden alınan geçici teminatlar ile üzerinde ihale kalan isteklilerden nakden alınan veya hakedişlerinden kesilmek suretiyle tahsil edilen kesin teminat ve ek kesin teminatlar bu bölüme kaydedilir. Bu hesapta yer alan tutarlardan, mevzuatı uyarınca ödenmemiş sigorta primleri ve gecikme zamları karşılığı olarak, ilgili sosyal güvenlik kurumunun bildirmesi üzerine yüklenicilere geri verilmeyerek tutulanlar, kurumun ilgili şube veya bürosunun hesabına gönderilir.*" denilmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; yapım işlerine ait hakediş ödemeleri yapılırken geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin ödeme emri belgeleri üzerinden yapıldığı ve söz konusu kesintilerin 333 Emanetler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir. Ancak, teminat niteliğinde olan geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Söz konusu kesintilerin yılı içerisinde hatalı muhasebeleştirilmesi nedeniyle dönem sonu bilançosunda 333 Emanetler Hesabı yönünden 1.363.845,70 TL fazlalık, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yönünden ise aynı tutarda eksik tutar oluşmuştur.

Sonuç olarak; teminat niteliğinde olan geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Belediyenin 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı tutarı ile İlbank Anonim Şirketi'nin modülünden elde edilen kayıtlarda İller Bankası sermayesine iştirak ettiği toplam sermaye tutarının birbiriyle uyumlu olmadığı görülmüştür.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla Belediye 6107 sayılı Kanun'un ilgili maddesi gereğince İller Bankası Anonim Şirketinin ortakları arasındadır. Söz konusu maddenin 3'üncü fıkrasında ise 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden

Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın Bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 178'inci maddesinde bu hesabın kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 180'inci maddesinde ise idarece verilen sermayenin yine bu hesaba borç kaydedileceği belirtilmiştir. Mahalli idarelerin, sermayesine iştirak edilen mali kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlarına ilişkin bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mali kuruluşların öz kaynak hesaplarındaki tutarlarla eşit olması gerekmektedir.

Belediyenin 2024 yılı itibarıyla İller Bankasındaki sermaye payı 11.376.543,15 TL iken, 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabında kayıtlı İller Bankası sermaye payı tutarı ise 2.101.664,41 TL'dir. Bu durum, belediyenin 2024 yılı bilançosunda 9.274.878,74 TL tutarında hataya neden olmaktadır.

Mali kuruluşlara yatırılan sermaye tutarının mali tabloda yer alan tutarla eşitliğinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 6: Yapılandırılmış Borçların Yanlış Hesapta Takip Edilmesi

İdarenin 7440 ve 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunlar kapsamında yapılandırılmış yükümlülüklerinin hatalı hesaplarda takip edildiği bu yükümlülüklerle ilişkin faizlerin tamamının gider kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; "36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler" başlıklı 268'inci maddesinde, "(1) Bu hesap grubu, kurumca sorumlu veya mükellef sıfatıyla ödenecek her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borçlar ile sosyal güvenlik kesintileri, fonlar adına tahsil edilen tutarlar ve mevzuatı gereğince bütçe gelirlerinden diğer kamu idareleri adına ayrılan paylar ve giderler için ayrılan her türlü karşılıkların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "368 Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabı" başlıklı hesap açıklamasının, "Hesabın niteliği" başlıklı 278'inci maddesinde "(1) Bu hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler

ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılır.

(2) Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedilir.”, “Hesabın işleyişi” başlıklı 279’uncu maddesinde “(1) Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabı hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler bu hesaba alacak, 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı, 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

...

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan ilgili kurumlara yapılan ödemeler bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir.”, yine aynı Yönetmelik'in “438 Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabı”nın “Hesabın niteliği” başlıklı 322’nci maddesinde, “(1) Bu hesap, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitide bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Bu kapsamda yapılandırılan kamu borçlarının anapara taksit ödemelerinden vadesi bir yıl ve bir yılın altında olanlar 368 no.lu hesapta, bir yılın üzerinde olanlar 438 no.lu hesapta takip edilmelidir.

Yapılan incelemede, 7440 ve 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunlar kapsamında İdarenin Vergi Dairesine olan sırasıyla 22.317.185,17 TL ve 6.813.095,44 TL yapılandırılmış borcu bulunduğu görülmüş olup söz konusu tutarların vadelerine göre 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ile 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekirken 360 Ödenecek Vergi ve

Fonlar Hesabı izlendiği ve bu yükümlülüklerle ilişkin faizlerin tamamının 630 Giderler Hesabı kullanılarak gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, bulgu içeriği hususlara ilişkin gerekli düzeltme kayıtlarının yapılarak, kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş ana para borçlarının, dönem ayırıcı hesaplar vasıtasıyla ilgili hesaplara kaydının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 7: İdarenin Taşınmaz Kayıtları ile Tapu Sicil Müdürlüğünün Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Bulunması

Taşınmazlarla ilgili İdarenin kayıtları ile Tapu Sicil Müdürlüğünün kayıtları arasında uyumsuzluk olduğu görülmüştür.

2.10.2006 tarih ve 26307 no.lu Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde;

“(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.

(5) Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde;

“(1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda,

⇒

yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.” denilmektedir.

İdarenin taşınmaz kayıtları ile Tapu Sicil Müdürlüğünün kayıtlarının karşılaştırılması sonucu; Tapu Müdürlüğü kayıtlarında yer alan 5 adet taşınmazın İdarenin taşınmaz kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

İdare ve Tapuda kayıtlı olan taşınmazlar arasında yukarıda belirtilen uyumsuzluklardan dolayı Kurumun mali tablolarındaki taşınmaz hesaplarının hatalı olduğu tespit edilmiştir.

İdare taşınmazların anılan yönetmelik hükümlerine uygun olarak Tapu Sicil Müdürlüğü kayıtlarıyla uyumunun sağlanması ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereğince mali tablolarda gösterilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Banka Kredileri Hesaplarına İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Hatalı Yapılması

Vadesi bir yılın altına düşen banka kredilerine ilişkin anapara tutarlarının, dönem sonunda uzun vadeli banka kredilerine ilişkin hesaptan, kısa vadeli banka kredilerine ilişkin hesaba aktarılmadığı, yıl sonu bilançosunda 300 Banka Kredileri Hesabının bakiye vermediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 300 Banka Kredileri Hesabını açıklayan ve "Hesabın niteliği" başlığını taşıyan 232'nci maddesinde bu hesabın, banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarların ve 400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılacağı; 233'üncü maddesinin 1/a/1 bendinde de 400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin bu hesaba alacak kaydedilmek suretiyle muhasebe hesaplarında kısa vadeli krediler olarak izlenmesinin sağlanacağı açıklanmıştır. Yönetmelik'in 400 Banka Kredileri Hesabını açıklayan 302'nci maddesinin 1/b/1 bendinde de 233'üncü maddenin söz konusu bendinde açıklanan işlemin 400 Banka Kredileri Hesabı yönünden işleyişine açıklık getirilmiştir.

Yönetmelik'in bu hükümleri gereğince kurumun banka kredisi olarak kullandığı yabancı kaynak tutarlarından vadesi bir yılın altında olanların 300 Banka Kredileri Hesabında, vadesi bir yıldan uzun olanların 400 Banka Kredileri Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Mezkur Yönetmelik'in 484'üncü maddesinde, mali tabloların Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere uygun olarak hazırlanacağı belirtilmiştir. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin yabancı kaynaklara ilişkin ilkelerin düzenlendiği 10'uncu

maddesinde ise kamu idarelerinin vadesi bir yılı aşan yükümlülüklerinin uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde gösterileceği, dönem sonu bilanço gününde bu grupta yer alan yükümlülüklerden vadeleri bir yılın altına inenlerin kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki ilgili hesaba aktarılacağı belirtilmiştir.

Yukarda yer verilen mevzuat çerçevesinde uzun vadeli yabancı kaynaklar içinde yer alan 400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadeleri bir yılın altına inenlerin kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki 300 Banka Kredileri hesabına aktarılma işleminin dönem sonunda gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, mali tablolar üzerinden, idarelerin varlıkları ve yükümlülüklerini kısa ya da uzun vadeli olarak değerlendirmek, mali yönetim açısından önem arz etmektedir.

Yapılan incelemede, 2024 yılı açılış kayıtlarında 300 Banka Kredileri Hesabı bulunmadığı, ancak yıl içerisinde aylar itibarıyla İller Bankası Payına mahsup edilen tutarların 300 Banka Kredileri Hesabına borç kaydedildiği, yıl sonunda ise bu tutarların toplamının 300 Banka Kredileri Hesabına alacak, 400 Banka Kredileri Hesabına borç kaydedilerek söz konusu hesaplar arasında aktarma yapıldığı görülmüştür. Söz konusu hesaplar arasındaki bu aktarmanın bir sonraki dönemde vadesi bir yılın altına düşen krediler için değil, geriye dönük işlemler esas alınarak gerçekleştirilmesi neticesinde, 300 Banka Kredileri hesabı yıl boyunca ters bakiye vermekte ve Bilançoda 0,00 TL görünmektedir.

İdarenin İller Bankasından kullanmış olduğu banka kredileri toplamından, 2024 yılı sonunda kalan anapara borç stoku 927.231,83 TL tutarındadır. 2024 yılı sonu itibarıyla vadesi bir yılın altına düşen ve müteakip yılda itfa edilecek banka kredi borcu toplamı ise 521.338,79 TL tutarındadır.

Bu itibarla dönemsellik ilkesi gereği banka kredilerinin izlendiği hesapların dönem sonu işlemlerinin anılan mevzuat doğrultusunda yapılmaması sonucunda yılsonu Bilançosunda 300 Banka Kredileri Hesabı 521.338.79 TL eksik 400 Banka Kredileri Hesabı 521.338,79 TL fazla gösterilmek suretiyle hataya neden olunmuştur.

BULGU 9: Faaliyet Alacaklarının Tahakkuk Esaslı Muhasebeleştirilmemesi

120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının bazı alt hesaplarına, tahakkuk kaydı yapılmaksızın öncelikle tahsilat aşamasında alacak kaydı yapıldığı ve daha sonra toplu tahakkuk kaydı yapılarak muhasebe denkliğinin sağlandığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen 87'nci maddesinde, ilgili servislerce tahakkuk bordroları ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılacağı, gün içindeki gelirlerden alacak tahakkuklarının gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının işleyişini açıklayan 88'inci maddesinde ise gelir tahakkuk tutarlarının bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği; bu hesaptaki kayıtlı alacaklardan ise nakden veya mahsuben yapılan tahsilatların bu hesaba alacak ve ilgili hesaplara borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Buradan da anlaşılacağı üzere 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına, gelir tahakkuku sırasında öncelikle borç kaydı ile giriş yapılması ve daha sonra ilgili gelirin tahsilatı ile birlikte bu hesaba alacak kaydı yapılarak çıkışın sağlanması gerekmektedir.

Ancak, Kurumun muhasebe kayıtları üzerinde yapılan inceleme neticesinde, aktif karakterli bir hesap olan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının bazı alt hesaplarının, tahakkuk kaydı yapılmaksızın önce tahsilat aşamasında alacak çalıştırıldığı ve daha sonra belli periyotlarla tahakkuk kaydı yapılarak muhasebe denkleğinin sağlandığı tespit edilmiştir. Bu nedenle 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabıyla ilgili alt hesapların yıl içinde muhasebe tekniğine aykırı olarak alacak bakiyesi verdiği ve bu suretle yapılacak dönem içi değerlendirmelerde mali tablo kullanıcılarına hatalı veri üretilmesine neden olduğu görülmüştür. Bu durum, aynı zamanda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında tahsilat oranının hatalı olarak %100 görünmesine neden olmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar gereğince mali tablo kullanıcıları açısından dönem içi hatalı değerlendirme oluşmaması için aktif karakterli bir hesap olan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına mevzuata uygun olarak tahsilat kayıtlarından önce tahakkuk kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 10: Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Amortisman Ayırma İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Bulunması

İdarenin envanterinde kayıtlı olan bazı duran varlıklara hiç amortisman ayrılmadığı, bazı duran varlıklar için değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunu düzenleyen “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; amortisman tabi varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği düzenlenmiştir.

Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılan 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı da aynı Yönetmelik'in 202'nci ve 203'üncü maddelerinde açıklanmıştır. Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı ise “Amortisman ve Tükenme Payları” başlıklı 47 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, İdare envanterinde yer alan ve kayıtlı değeri toplam 34.075,28 TL olan çeşitli nitelikteki varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı, kayıtlı değeri toplam 1.535.803,73 TL olan varlıklar için değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür. Yapılan hatalı işlemler, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının ve faaliyet sonuçları tablosunda yer alan 630-Giderler Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olmuştur.

Sonuç olarak; amortisman tabi maddi duran varlıkların mevzuat hükümleri çerçevesinde sağlıklı şekilde belirlenmesi ve bu varlıklar için mevzuata uygun bir şekilde amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 11: İlk Madde ve Malzeme Hesabına Girişi Yapılan Taşınır Varlıklardan Tüketilmeyen Kısımların Çıkış Yapılarak Giderleştirilmesi

Satın alınan malların tüketilip tüketilmediğine bakılmaksızın alındıktan sonra çıkış işlemlerinin yapılması nedeniyle, mali yıl içinde ve kapanış kayıtlarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında bakiyenin bulunmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Varlıklara ilişkin ilkeler” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde, kamu idarelerinin tüketimde kullanmak amacıyla edinilen ilk madde, malzeme, yarı mamul veya mamul mal, ticari mal, yan ürün, artık ve hurda gibi stoklarını maliyet bedelleriyle dönen varlıklar içindeki ilgili hesaplara kaydetmesi gerektiği, bunlardan tüketilen veya kullanılanların stok hesaplarından düşülerek karşılıkları duruma göre ilgili varlık veya gider hesaplarına kaydedileceği düzenlenmektedir.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 115'inci maddesinde kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 15 Stoklar Hesap Grubuna ilişkin "Hesap grubuna ait işlemler" başlıklı 114'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında;

"Stokların çıkışı ve muhtelif harcama birimlerinin ambarları arasındaki devir işlemleri, ilgili harcama birimince düzenlenen taşınır işlem fişleri ile muhasebe birimine bildirilir ve hesaplara kaydedilir. Ancak, "150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinden kullanılmış olanların, muhasebeleştirme işlemleri kullanıma ilişkin taşınır işlem fişleri yerine üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede taşınır işlem fişlerindeki çıkışları gösteren onaylı bir liste ile en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebeleştirilmesi zorunludur." hükmü yer almaktadır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verilmesi, satılması ya da başka sebeplerle kullanılamaz hale gelmesi durumunda çıkış kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir. Yönetmelik'in, 30'uncu maddesinde muhasebe kayıtlarında 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen taşınır işlem fişleri muhasebe birimine gönderilmeyeceği, bunların yerine. genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderileceği düzenlenmektedir.

Belediyenin taşınır varlıklara ilişkin kayıtların incelenmesi neticesinde yılı içerisinde tüketilecek nitelikte olan ilk madde ve malzemelerin satın alınmasına ilişkin muhasebe kayıtlarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydının yapıldığı görülmüştür. Fakat, kaydı yapılan bu taşınır varlıkların tüketilip tüketilmemesine bakılmaksızın alındıktan sonra hemen çıkış kaydının yapıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalara göre, Belediye tarafından satın alınan tüketim malzemelerinin fiilen tüketilmeden ya da kullanılmadan taşınır kayıtlarından çıkışının yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 12: Açılış Yevmiyesinde Bazı Hesapların Borçlu ve Alacaklı Çalışması

2024 yılı açılış yevmiyesi kayıtlarında yer alan bazı hesaplara aynı anda hem borç hem de alacak kaydı yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinin beşinci fıkrasında; malî yılın başında, bir önceki hesap dönemi kapanış bilançosu ve dipnotları esas alınarak açılış bilançosu düzenleneceği, açılış bilançosundaki tutarların "1" yevmiye numaralı muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara borç ve alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Dönem başı işlemleri" başlıklı 481'inci maddesinde ise; mali yılın başında muhasebe kayıtlarının açılmasını sağlamak üzere önceki faaliyet döneminin son yevmiyesinde borç kaydedilerek kapatılan hesaplara ilişkin tutarların alacak kaydı yapılarak, alacak kaydedilerek kapatılan hesaplara ilişkin tutarların ise borç kaydı yapılarak bir sonraki dönemin başlatılacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; açılış kaydına ilişkin "1" numaralı yevmiyede bazı hesaplara muhasebe tekniğine aykırı olarak hem borç hem de alacak kaydı yapıldığı tespit edilmiştir. Açılış yevmiyesinde borç çalışması gereken 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'nın aynı zamanda 5.416.766,90 TL alacak, 252 Binalar Hesabı'nın ise aynı zamanda 992.254.86 TL alacak çalıştığı görülmüştür.

Açılış kaydına ilişkin olarak "1" numaralı yevmiyede, borç olarak çalışması gereken hesapların alacak, alacak çalışması gereken hesapların borç çalıştırılmaması gerekmektedir.

BULGU 13: Belediye Şirketine Yönelik Sermaye Taahhütlerinin Muhasebeleştirilmemesi

Belediye şirketi için yapılan sermaye artırımına ilişkin taahhüt tutarlarına ait muhasebe kayıtları yapılmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabının niteliğinin açıklandığı 181'inci maddesinde bu

hesabın mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Anılan Yönetmeliğin 247 Sermaye Taahhütleri hesabının niteliğinin açıklandığı 184'üncü maddesinde; mahalli idarelerin malî kuruluşlar, mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin bu hesapta izleneceği ifade edilmiştir. Söz konusu hesabın işleyişini içeren 185'inci maddesinde ise sermaye taahhüt tutarlarının bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedileceği, yerine getirilen sermaye taahhüt tutarlarının yine bu hesaba borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Tamamı belediyeye ait olan Burhaniye Kemer Gıda Anonim Şirketi'nin sermayesi, Burhaniye Belediye Meclisi'nin 07.07.2024 tarih ve 2024/125 sayılı ile 07.11.2024 tarih ve 2024/239 sayılı kararlarıyla toplam 10.000.000 TL artırılarak 250.000 TL'den 10.250.000 TL'ye çıkarılmıştır. Yapılan incelemede, sermaye artış tutarına tekabül eden 10.000.000 TL için herhangi bir taahhüt kaydının yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu Meclis Kararlarının alındıkları tarihten itibaren yıl sonuna kadar şirket sermayesine eklenen tutar 6.250.000 TL olup 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabına kaydedilmiştir.

Bu durum, sermaye taahhüt miktarından kalan 4.000.000,00 TL'nin mali tablolarda izlenememesine ve 247 Sermaye Taahhütleri Hesabının 2024 yılı bilançosunda 4.000.000,00 TL eksik yer almasına yol açmaktadır.

BULGU 14: Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmaması

Burhaniye belediyesince taşınır mal yönetim hesabının oluşturulmadığı görülmüştür.

18.01.2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır Mal Yönetim Hesabı" başlıklı 34'üncü maddesinin birinci fıkrasında; taşınır mal yönetim hesabının, Kanun'un kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu kontrol edilerek imzalanacağı, taşınır mal yönetim hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanların gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; taşınır mal yönetim hesabının, yıl sonu sayımına ilişkin sayım tutanağı, taşınır sayım ve döküm cetveli, harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetveli ile yıl sonu itibarıyla en son düzenlenen taşınır işlem fişinin sıra numarasını gösterir tutanak cetvellerinden oluştuğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Yönetmelik hükümlerine aykırı bir şekilde, taşınır mal yönetim hesabının oluşturulmadığı ve hesapta yer alan cetvellerin hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, taşınır mal yönetim hesabı ile hesapta yer alan cetvellerin Yönetmelik'e uygun şekilde hazırlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yeni İstihdam Edilen Personel Hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasının Zamanında Yapılmaması

2024 yılı içerisinde belediye şirketinde istihdam edilmek üzere alınan personel hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının personel işe başladıktan sonra yapıldığı görülmüştür.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nun 3'üncü maddesinde; arşiv araştırmasının, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılacağı belirtilmiştir. 4'üncü maddesinde de arşiv araştırmasının kişinin adli sicil kaydının, kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığının, kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların, kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının, mevcut kayıtlardan tespit edilmesi olduğu ifade edilmiştir.

Yine aynı Kanun'un 5'inci maddesinde; güvenlik araştırmasının arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin, görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerin, yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin, terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak

içinde olup olmadığının, mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansiyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesi şeklinde belirtilmiştir.

Kanun'un 7'nci maddesinde ise; Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla Değerlendirme Komisyonu kurulacağı ve komisyonun kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 2024 yılı içerisinde 90 kişinin belediye şirketine işçi olarak işe alındığı, alınan kişiler hakkında işe başlamadan önce yapılması gereken arşiv araştırması veya güvenlik soruşturmalarının kişiler işe başladıktan sonraki süreçte yapıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere bir kimsenin herhangi bir kamu görevine başlamadan önce hakkında ilgili kurumlarca arşiv araştırması ve/veya güvenlik soruşturması yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Vadesi Geçtiği Halde Tahsil Edilmeyen Bazı Kira Alacakları İçin İcra İşlemlerinin Başlatılmaması

Belediye tarafından tahakkuk ettirilip tahsil zamanı geçmiş olmasına rağmen bazı kira alacaklarının tahsil edilmediği ve bu kira alacakları için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra takibi başlatılmadığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Kanunun şümulü" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelere ait vergi, resim, harç, para cezası gibi asli ile faiz gibi fer'i amme alacakları hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Kamu idarelerinin, kira gelirleri ile sözleşme, haksız fiil ve haksız iktisaptan kaynaklanan alacakları için ise genel esaslara göre işlem yapıldığından bu nitelikteki alacaklar hakkında 6098 sayılı Borçlar Kanunu ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri geçerlidir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 143'üncü maddesinde de; "*Alacaklı alacağının tamamını alamamış ve aciz vesikası düzenlenmesi için gerekli şartlar yerine gelmişse, icra dairesi kalan miktar için hemen bir aciz vesikası düzenleyip alacaklıya ve bir suretini de borçluya verir; bu belgeler hiçbir harç ve vergiye tabi değildir. ... Bu borç, borçluya karşı, aciz vesikasının düzenlenmesinden itibaren yirmi yıl geçmesiyle zamanaşımına uğrar*" hükümleri bulunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesinde; Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda, Belediyenin kiracısı olan kişilerden toplam 2.158.325,16 TL kira alacağının vadesi geçtiği halde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra takibi başlatılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 7: Vadesi Geçen Kira Alacakları Tablosu

(TL)

Bulunduğu Bölge	Cari Borç	Gecikmiş Kira Dönemi
Eski Garaj	192.477,00	12
Mahkeme Mah.	55.460,00	14
Bahçelievler Mah	34.045,00	6
Ören Mah. Ayaklı Caddesi No:1	1.218.353,16	18
Ören Mah. Ören Çarşısı Meydanı No:19	15.240,00	4
Ören Mah.	36.233,00	12
Ören Mah. M.Şahabettin Önal Caddesi	69.320,00	15
Ören Mah. M.Şahabettin Önal Caddesi	70.614,00	14
Ören Mah. M.Şahabettin Önal Caddesi	74.154,00	15
Ören Mah. M.Şahabettin Önal Caddesi	90.675,00	10
İskele Mah.	62.419,00	6
Pelitköy Mh.No.12	135.150,00	30
Şahinler Mah.	15.030,00	6
Taylreli Mah. Beydağ	89.155,00	6
Toplam	2.158.325,16	168

Sonuç olarak, kira alacakları gibi İcra İflas Kanunu hükümlerine göre takip edilen alacaklarda alacağın alınmaması halinde icra işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 3: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

Sayıştay İlamları Cetvelinde yer alan ve kesinleşmiş tazminine hükmolunan toplam 34.602,23 TL'nin mesul kişilerden tahsili için lazım gelen işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına dair "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 111'inci maddesinde; mahkemeler ve Sayıştay ilamları ile hüküm altına alındığı halde borçlu tarafından rızaen ödenmeyenlerin icra yolu ile tahsil edileceği, Sayıştay ve mahkeme ilamları ile tazmin hükmolunan alacakların, ilamda faizin başlangıcı hakkında hüküm varsa belirtilen tarihten, aksi takdirde karar tarihinden itibaren faize

tabi olacağı, Sayıştayca tazmin hükmedilen paralara ait ilamlar kuruma gönderildiğinde, ilamda yazılı miktarlardan kısmen veya tamamen daha önceden kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmiş miktarlar ilam tutarından düşüldükten sonra arta kalan miktarların yevmiye ve yardımcı defterlere kaydedileceği, ilamın kesinleştiği bildirilinceye kadar, mesullerden icraya müracaat edilmeksizin tahsilinin izleneceği, ilamın kesinleştiği bildirilince icra takibine başlanacağı, aynı Yönetmelik'in yine 140 no.lu hesaba dair "Hesabının işleyişi" başlıklı 112'nci maddesinde ise; bu hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarlarının bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "İlamların infazı" başlıklı 53'üncü maddesinde, Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirileceği ve ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticilerinin mesul olduğu ifade edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu" başlıklı 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen mesuller veya diğer ilgililer ile Sayıştay teftişine giren amme idareleri vazifelilerinden, teftiş ve muhakeme sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen, teftiş ve muhakemeyi güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili amme idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer vazifeliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya teftiş ve muhakemeyi güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili amme idarelerince mevzuatındaki usule göre vazifeden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılacağı belirtilmiş ve aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise, Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümlerin tatbik edileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; 2018 ve 2019 yıllarında Sayıştay tarafından kesin tazminine hükmolunan 34.602,23 TL için tahsilat talebinde bulunulmadığı ve icra takibine başlanılmadığı anlaşılmış olup bu vaziyet mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Sayıştay İlamlarının takibatı ve tahsilatının mevzuatta belirtilen şekilde ve sürede yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Yıkım Kararı Alınan Yapılarla İlgili Olarak Gerekli Hukuki Sürecin İşletilmemesi

Kaçak veya ruhsat ve eklerine uygun olmaması nedeniyle Belediye Encümeni tarafından verilen yapı yıkım kararlarının yerine getirilmediği görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun “Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar” başlıklı 32'nci maddesinde;

“Bu Kanun hükümlerine göre; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce (...) (3) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur. Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz.

Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir. Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister. Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonu anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir.

Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafi yapı sahibinden tahsil edilir. Yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapılar, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım maliyetleri %100 fazlası ile ilgili idaresinden tahsil edilir.

Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.

İdare tarafından ruhsata bağlanamayacağı veya aykırılıkların giderilemeyeceği tespit edilen yapıların ruhsatı üçüncü fıkrada düzenlenen bir aylık süre beklenmeden iptal edilir ve mevzuata aykırı imalatlar hakkında beşinci fıkra hükümleri uygulanır.” denilmiştir.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinin ilgili fıkrasında;

“Yapı tatil tutanağı: Herhangi bir şekilde ruhsat alınmadan yapıya başlanılarak kaçak inşaat yapıldığı ya da ruhsatlı yapılarda ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı tespit edildiği takdirde, ilgili idaresince yetkilendirilmiş teknik elemanlarca, yapının o andaki durumu ile birlikte aykırılıkları resim, kroki ve yazı ile belirtilen ve inşai faaliyete devam edilemeyeceğini gösteren onaylı belgeyi,” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu imar mevzuatı uyarınca yapı tatil tutanağı ile kaçak ya da ruhsat ve eklerine uygun olmadığı tespit edilen yapılar mühürlenerek inşaat durdurulmakta, tatil ya da durdurma zaptının bir nüshasının yerine asılması, bir nüshasının muhtara, bir nüshasının ise Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilmesi ayrıca tapuda beyanlar hanesine kaydedilmek üzere Tapu il Müdürlüğüne konunun bir yazı ile bildirilmesi gerekmektedir.

Bir ay içinde sahibi tarafından ruhsata uygun hale getirilmeyen ya da ruhsatlandırılmayan yapılar hakkında 2 ay içinde ilgili idaresine göre encümen ya da il idare kurulu tarafından yıkım kararı verilip 6 ay içinde yıktırılması gerekmektedir. Ayrıca 6 ay içerisinde yıkım kararı verilip yıkılmayan binalar yıkım giderleri ilgili idaresinden karşılamak suretiyle bakanlık tarafından da yıktırılabilir.

Belediye encümeni tarafından İmar Kanunu'na aykırılığı sebebiyle yıkım kararı alınan yapıların incelenmesi neticesinde; 2022-2024 yılları arasında yıkım kararı alınan toplam 140 adet yapının içerisinde sadece 61 adedinin yıkımının yapıldığı, mahkemesi devam eden 36 adet hariç kalan 43 adet yapının ise yıkım kararı alınmasına karşın yıkımının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu İmar Kanunu'na aykırı olan ve haklarında Belediye Encümeni tarafından yıkım kararı alınan yapıların, mevzuat gereğince yıkımlarının yapılması için İdarenin gerekli iş ve işlemleri başlatması gerekmektedir.

BULGU 5: Belediye Taşınmazlarının Üzerinde Kurulan İrtifak Haklarının Sözleşmesiz olarak Kullanılması

Belediyenin 2 adet taşınmazının Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü lehine irtifak hakkı verildiği ancak resmî şekilde sözleşme yapılmadan kullanıldığı görülmüştür

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde;

“Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.”

Aynı Kanun'un “İlkeler” başlıklı 2'nci maddesinde;

“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.”

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinin h bendinde;

“Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.”

Aynı Kanun'un “Meclisin görev ve yetkileri” başlıklı 18'nci maddesinin e bendinde;

“Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.”

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Taşınmaz Lehine İrtifak Hakkı bölümünün “Konusu” başlıklı 779'uncu maddesinde;

“Taşınmaz lehine irtifak hakkı, bir taşınmaz üzerinde diğer bir taşınmaz lehine konulmuş bir yük olup, yüklü taşınmazın malikini mülkiyet hakkının sağladığı bazı yetkileri

kullanmaktan kaçınmaya veya yararlanan taşınmaz malikinin yüklü taşınmazı belirli şekilde kullanmasına katlanmaya mecbur kılar.”

Mezkur Kanunu'nun “Kurulması ve Sona Ermesi” başlıklı 780'inci maddesinde;

“İrtifak hakkının kurulması için tapu kütüğüne tescil şarttır.

İrtifak hakkının kazanılmasında ve tescilinde, aksi öngörülmiş olmadıkça taşınmaz mülkiyetine ilişkin hükümler uygulanır.”

Kanunu'nun “Sözleşme” başlıklı 781'inci maddesinde;

“İrtifak hakkının kurulmasına ilişkin sözleşmenin geçerli olması, resmî şekilde düzenlenmesine bağlıdır.” Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; İrtifak hakları, tapuda resmi sözleşme yapılması ve tescil işlemi ile kurulurlar ve devredilebilenler de aynı usule tabidirler. Taşınmaz mülkiyetinde olduğu gibi, taşınmaza bağlı irtifak haklarının kazanılması için resmi şekilde düzenlenmiş sözleşme ve hakkın tapu siciline tescili ile mümkündür.

Yapılan incelemede, Kızıklı Mahallesi 130 ada 39 parsel ve Mahkeme Mahallesi 729 ada 79 parselde bulunan taşınmazlar üzerine Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü lehine irtifak hakkı verildiği ancak resmî şekilde sözleşme yapılmadan kullanıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, söz konusu irtifak haklarının resmî şekilde sözleşme yapılarak kullanılması gerekmektedir.

BULGU 6: Kiraya Verilen Bazı Belediye Taşınmazları Üzerinde İmar Kanununa Aykırı Yapılaşmaya Gidilmesi

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların birçoğunda 3194 sayılı İmar Kanunu'na aykırı yapılaşmaya gidildiği görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun “Yapı ruhsatı” başlıklı 21'inci maddesinde, aynı Kanun'un 26'ncı maddesinde gösterilen istisnalar hariç her türlü inşaat yapımının ilgisine göre belediye veya valiliklerden alınacak yapı ruhsatına tabi olduğu, “Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar” başlıklı 32'nci maddesinde, istisnalar dışında ruhsat alınmadan yapıya başlanması, kaçak yahut ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapılması durumunda mevcut yapının yerel idarelerce yıktırılacağı, yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten

itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapıların Bakanlıkça yıkılabileceği, “İdari müeyyideler” başlıklı 42'nci maddesinde, imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde idare encümenince sorumlular hakkında idari para cezası uygulanacağı ifade edilmiştir.

Kaçak yapı ile mücadele ve sağlıklı kentleşme konusunda 3194 sayılı İmar Kanunu ile belediyelere önemli görev ve sorumluluklar yüklenmiştir. Belediyeler, kamuoyunda “kaçak yapı” olarak bilinen İmar Kanunu'na aykırı yapılaşma ile mücadele edebilmek için gerekli yaptırım gücüne sahip kamu tüzel kişileridir.

Yetki alanı içerisinde kalan kaçak yapılaşmayı önleme ve mücadele etme görevi olan belediyelerin öncelikle kendi taşınmazları üzerinde hukuk dışı yapılaşmaya izin vermemesi beklenmektedir.

Gerek dosya üzerinden gerekse yerinde yapılan denetimler neticesinde belediye tarafından kiraya verilen taşınmazlarda imara aykırı yapıların olduğu belirlenmiştir. Söz konusu imara aykırı yapılardan 80 m² üstündekilere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Taşınmazların mimari projesi ile fiili durum karşılaştırıldığında aşağıdaki tabloda da detayı verildiği üzere önemli miktarda hukuksuz yapılaşma olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Belediyece Kiraya Verilen Taşınmazlar İçinde İmara Aykırı Yapılaşma Tablosu

Sıra No	Faaliyet Konusu	Mahalle	Ada/ Parsel	Cadde/ Sokak	Kapı No	İmarlı Yapı m ²	İmarsız Yapı m ²
1	Lunapark	Mahkeme	75/13				2.742
2	Çay Bahçesi	Şarköy		Melih Pabuçcuoğlu Bul.		135	604
3	Kahv. Ve Kamp	Ören	255/107			1.867	430
4	Kafe Bar	Ören	402/63			260	386
5	Kafe	Öğretmenler Mah.					313
6	Çay Bah.	Ören	402/8			858	266
7	Çay Bah.	Pelitköy	524/1			815	260
8	Bar	Ören	251/8				246
9	Otel	Ören	402/1	Ayaklı Cad.	5	1.651	246
10	Piş. Balık Satışı	İskele	830/1	504. Sokak			217
11	Park	Mahkeme		Hürriyet Cad.			195
12	Rest. Ve Kamp	Ören	255/106			277	171

13	Çay Bah.	Ören	402/8				157
14	İş Yeri	Ören	257/27	M.Şahabettin Önal Cad.	10D- 10E- 10F		145
15	Çay Bah.	Ören	402/63			49	125
16	Özgürlük Kafe	Öğretmenler Mah.				123	123

Yapılan açıklamalar çerçevesinde belediye taşınmazları üzerindeki hukuka aykırı yapılarla ilgili İmar Kanun'u hükümlerinin acilen işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Coğrafi ve Kent Bilgi Sisteminin Kurulmaması

Belediyenin coğrafi referanslı bilgilerin elde edilmesi, depolanması, güncellenmesi, kullanılması, analizi, görüntülenmesi ve izlenmesi için Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemi kurulmadığı tespit edilmiştir.

Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemi; her türlü coğrafi referanslı bilginin etkin olarak elde edilmesi, depolanması, güncellenmesi, kullanılması, analizi ve görüntülenmesi için bilgisayar donanımı, yazılımı, personel ve yöntemlerin organize olarak bir araya toplanmasını ifade eder.

Dünya genelinde GIS (Geographic Information System) olarak adlandırılan bu sistem, gelişmeye dayalı yerel yönetim stratejisinde kentlerin planlanması, planların uygulanması, kentli ve taşınmazların coğrafi olarak izlenmesi gibi alanlarda etkin şekilde kullanılan bir araç haline gelmiş ve kent bazına indirildiğinde Kent Bilgi Sistemi (KBS) çatısı altında yerini almıştır.

Kent bilgisi, altyapıdan üstyapıya, planlamadan sağlığa, güvenlikten ulaşım, eğitimden turizme kısaca kent hayatındaki tüm olgulardır. Kurumlarca toplanan, saklanan, paylaşılan ve gerektiğinde kamuya sunulan hizmetlerdeki her bir fonksiyon, kent bilgisiyle doğrudan ilişkilidir. Kent bilgi sistemleri ise kent ve kentliye ait bilgilerin belirli yöntemlerle toplanması uygun yazılım ve donanımlar kullanıp bir veri tabanına aktarılması, veriler arasındaki ilişkilerin kurulması, yönetilmesi ve doğru sorgulamalar oluşturup analizlerin yapılarak kentin her türlü ekonomik, sosyal, kültürel, idari ve diğer hizmetlerinin en iyi şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile kurulan sistemleri ifade etmektedir.

Bahsi geçen coğrafi ve kent bilgi sistemlerinin kurulması veya kurulmasının sağlanması 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “*Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları*” başlıklı 14'üncü maddesinde; Belediyenin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Belediye açısından, 5393 sayılı Kanun uyarınca coğrafi ve kent bilgi sistemlerinin kurulması ile hava fotoğrafları ve uydu görüntüleri verileriyle kaçak yapılaşmanın önlenmesi, kentsel arazi kullanım, nazım ve uygulama imar planlarının üretilmesi, yapılaşmanın imar verilerine göre kontrolü, imar izni yapım ve işyeri ruhsatlarının doğru verilere uygun verilmesi, kentin tarihsel ve yeşil dokusunun korunması, emlak vergisinin geoteknik verilere dayalı olarak belirlenmesi ve vergi tahsilâtının mülkiyet verilerinden yararlanılarak yapılabilmesi, ulaşım ve taşıt trafiğinin daha sağlıklı bir şekilde düzenlenmesi hususlarında kolaylık sağlanacak ayrıca trafik hacminin kaza verilerinin analizi ve buna göre ulaşım planlarının hazırlanması ve benzeri önemli konularda kente ait konumsal bilgilerin kontrol altına alınarak düzenli bir şekilde işlenmesi sağlanacak ve belediye hizmetleri ile ilgili gerekli olan sağlıklı bilgiye hızlı bir şekilde erişebilecektir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün 04.08.2023 tarih ve E-13882856-570-7063479 sayılı belediyelerle ilgili yazısında;

Ulusal Akıllı Şehir Platformları, E-Belediye Bulut Kent Bilgi Sistemi, E-Plan Otomasyon Sistemleri bünyesinde bulunan uygulamaların Bakanlık tarafından yürütüldüğü,

Belediyeler tarafından bu uygulamaların etkin kullanılarak, yaşanan afetlerden dolayı şehirlerde dirençliliğin artırılmasının tesis edilmesi zorunlu hale getirilerek akıllı şehir veri altyapısının standart bir yapıya dönüşüm sağlanacağı,

Söz konusu bu uygulamaların Bakanlıkça, belediyelere ücretsiz olarak sunulacağı, bu alanda ilave yazılım, sistem ve donatım yatırımlarına ihtiyaç kalmaksızın mükerrerliliğin önüne geçileceği, kaynak israfının önleneyeceği, yatırımların veri analizleri ile analitik kararlarla şehir yönetiminde doğru kararlar alınmasına zemin oluşturacağı bahisle Kent Bilgi Sistemi Veri Konsolidasyonu çalışması başlatıldığı,

Bulut Kent Bilgi Sistemi Veri Konsolidasyonu çalışmaları ile başta altyapı verileri olmak üzere kentsel verilerin toplanarak sisteme aktarımı ve veri konsolidasyon işlerinin Belediyelerle müşterek olarak yürütüleceği,

Belediyeler tarafından etkin katılım sağlanması, Belediyelerin mevcut kent bilgi sistemleri varsa verilerini ulusal standartlara uygun olarak hazırlaması ve görüntülenebilir/indirilebilir olarak servis etmeleri, servis olmaması durumunda Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Bulut Kent Bilgi Sistemi uygulamaları kullanılarak verilerini üretmeleri,

İstenmiştir.

Buna göre, yukarıda yapılan inceleme, araştırma ve değerlendirmeler ışığında;

Kentlerin planlanması, planların uygulanması, taşınmazların coğrafi olarak izlenmesi, kente ait bilgilerin sağlıklı olarak elde edilip depolanması ve bu sayede kent yönetimi ve hizmetlerin verimli olarak sunulmasının sağlanması için coğrafi ve kent bilgi sisteminin kurulması uygun olacaktır.

BULGU 8: All-Risk Sigorta Poliçelerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde Belirtilen Oranların Üzerinde Muafiyet Oranlarına Yer Verilmesi

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerine ait all-risk sigorta poliçelerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtilen azami muafiyet oranlarının üzerinde oranlar belirlendiği tespit edilmiştir.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin 17'nci maddesinde işin, iş yerinin korunması ve sigortalanması hususu düzenlenmiştir. Söz konusu madde ile yüklenicilere işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı all risk sigorta yaptırma zorunluluğu getirilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında kıymetlerin sigortalanmasında tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2, deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranının da azami %20 olacağı, bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmayacağı, bu oranlara kadar gerçekleşecek hasarların karşılanmasının ise yüklenicinin sorumluluğunda olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemelede, bazı ihalelerde söz konusu muafiyet oranının %2'den fazla olduğu, yapım işlerine ilişkin all risk sigorta poliçelerinde yangın, hırsızlık, üçüncü şahıs mali

mesuliyet, diğer doğal afetler, kazık iksa ankraj hasarları, bakım devresi, diğer hasarlar vb. muafiyetler %10 oranında düzenlendiği görülmüştür.

All-Risk sigorta poliçelerinde, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtilen uygulanabilecek azami muafiyet oranlarının üzerinde oranlar belirlenmiş olması, yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmamakla birlikte karşılaşılabileceği riski artırmaktadır. Dolayısıyla Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ilgili hükmünde belirtildiği üzere tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2 olması gerekmektedir.

BULGU 9: İşçilerin Yıllık Fazla Çalışma Saati Sınırının Aşılması

Burhaniye Belediyesi personel işlemlerine yönelik yapılan incelemelerde, İş Kanunu'nda belirlenen sürenin üzerinde yıllık fazla çalışmanın yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Fazla Çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinde, ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabileceği ve fazla çalışmanın Kanun'da yazılı koşullar çerçevesinde haftalık 45 saati aşan çalışmalar olduğu belirtilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 41'inci maddesine dayanılarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde, fazla çalışma süresi toplamının bir yılda 270 saatten fazla olamayacağı, bu süre sınırının işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkin olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden hareketle, fazla çalışma süresinin istisnai durumlar haricinde yıllık 270 saat ile sınırlandırıldığı, genel bakımdan çalışma süresi olan haftada en çok 45 saatlik sürenin asıl olduğu, fazla çalışmanın ise istisnai bir durum olarak yıl içinde belirli sınırlar dâhinde işçinin onayı alınarak yaptırılabilceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Belediye bünyesinde çalışan işçilere ait fazla çalışma süreleri incelendiğinde, 4857 sayılı İş Kanunu'nda yıllık olarak belirlenen 270 saatin üzerinde çok sayıda personele fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür. Aşağıda yer alan tabloda yıllık fazla çalışma süresi en fazla olan ilk 10 personele örnek olarak yer verilmiş olup personelin birçoğunun 4857 sayılı İş Kanunu'nda belirlenen yıllık üst limitin üzerinde çalıştığı tespit edilmiştir. Bu durum fazla

çalışmanın istisnai bir durum olmaktan çıkarılıp, Belediye bünyesinde bir çalışma şekli haline getirildiğini göstermektedir.

Tablo 9: Belediye Personeli Fazla Çalışma Süreleri

Sicil Kodu	Ünvanı	Yıllık Çalışma Saati
100086	Büro İşçisi	328
100091	Bekçi	432
200392	Büro İşçisi	480
200479	Şoför	352
200502	Büro İşçisi	800
200564	İşçi	364
200571	İşçi	704
200583	Şoför	376

Sonuç olarak, Belediye tarafından konu ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılarak personelin fazla çalıştırılma süresinin, mevzuatta belirtilen sınırlamalar çerçevesinde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 10: Spor Kulüplerine Yapılan Yardımların Mevzuata Aykırılık İçermesi

Belediye tarafından amatör spor kulüplerine yapılan nakdi yardımlara ilişkin kanıtlayıcı mahiyetteki harcama belgelerinin aranmadığı, takip işlemlerinin de yapılmadığı tespit edilmiştir.

03.07.2006 tarihli ve 2006/10656 numaralı Bakanlar Kurulu Kararının eki Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik'in 5'inci maddesinin (ç) bendinde, teşekkül ile yardım yapacak idare arasında protokol yapılmasının şart olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmeliğin 7'nci maddesinde ise yardımların kullanılması, izlenmesi ve denetlenmesi hususları düzenlenmiş olup, teşekküllerin yardımları kamu yararını gözeterek verilmiş amacına uygun olarak kullanmak mecburiyetinde olduğu, yardım yapan idarenin yardımın amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını denetleyebileceği ve yardım alan teşekküllerin harcamalarına ilişkin belgeleri faaliyetin bitimini müteakip bir ay içinde veya devam eden faaliyetlerine ilişkin bilgi, belge ve raporlarını takip eden yılın ilk ayı içerisinde yardım yapan idareye göndermek zorunda olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, belediye bütçelerinden üst yöneticinin onayı ile amatör spor kulüplerine ödenek tahsis edilmek suretiyle nakdi yardım yapılmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, söz konusu yardımların usul ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için mevzuatta belirtilen hususlara riayet edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, İdare ile spor kulübü arasında bir protokol tanzim edilerek yardımların amatör spor faaliyetlerinde kullanılması temin edilmeli, yardımların amacına uygun kullanıldığına İdare tarafından takip ve teyidi için harcamalara ilişkin belgelerin dönem sonunda İdareye ibrazı sağlanmalıdır.

Belediye tarafından yıl içinde çeşitli spor kulüplerine toplam 577.500,00 TL nakdi yardım yapıldığı görülmekle birlikte, yapılan incelemede söz konusu nakdi yardımların kullanım alanlarına ilişkin olarak spor kulüpleri ile bu kapsamda bir protokol tanzim edilmediği ve aktarılan kamu kaynaklarının kamu yararını haiz alanlarda kullanılıp kullanılmadığına yönelik herhangi bir izleme çalışması yapılmadığı tespit edilmiştir.

Açıklanan mevzuat hükümleri gereğince, yapılan yardımların kullanım alanlarına ilişkin olarak protokol tanzim edilmesi, bu harcamaların kamu yararı, amatör spor faaliyetleri ve belediye görev alanları ile ilgili olup olmadığının takip ve teyidi gerekmektedir.

BULGU 11: Kavşaklarda Görüş Açısının Engellenmemesi İçin Gerekli Tedbirlerin Alınmaması

Belediyenin yetki alanları içerisinde bulunan yolların üzerindeki kavşak ve kavşak dönüşlerinde trafik güvenliğini tehlikeye sokan mahiyette levhaların konulduğu, ağaç ve bitkilerin dikildiği görülmüştür.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri" başlıklı 10'uncu maddesinde, belediyelere verilen görevlerin il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile işbirliği yapılarak yürütüleceği belirtildikten sonra yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolların trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmamak görev ve yetkisi belediyelere verilmiştir. 2918 sayılı Kanun'un "Karayolu yapısı ve trafik işaretlerinin korunması" başlıklı 14'üncü maddesinde, karayolu yapısı üzerine, trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek veya güçleştirecek şekilde bir şey koymanın, atmanın, dökmenin, bırakmanın ve benzeri hareketlerde bulunmanın yasak olduğu, "Karayolu dışında, kenarında veya üzerindeki diğer levhalar, ışıklar ve işaretlemeler" başlıklı 16'ncı maddesinde de karayolu dışında,

kenarında veya karayolu sınırı içinde, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek, anlamlarını değiştirecek veya güçleştirecek, tereddüte sebep olacak veya yanıltacak ve trafik için tehlike veya engel yaratacak şekilde levhalar, ışıklar, işaretlemeler ile, ağaç, direk, yangın musluğu, çeşme, parmaklık gibi yapı elemanları veya benzerlerini dikmenin, koymanın veya bulundurmanın yasak olduğu belirtilmiştir.

19.06.1985 tarih ve 18789 sayılı Resmi gazete’de yayımlanan Karayolu Trafik Güvenliğinin Sağlanması Yönünden, Yolun Yapısında Yapılacak Her Türlü Çalışmalarda Alınacak Tedbirler İle Karayolu Dışında, Kenarında veya Üzerindeki Diğer Levhalar, Işıklar ve İşaretlemeler Hakkında Yönetmelik’in “Amaç ve Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde, özel hukuk gerçek ve tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarınca karayolu yapısında yapılacak her türlü çalışmalar ile zorunlu hallerde karayolu dışında, kenarında veya üzerinde bulunacak olan standart trafik işaretleri dışındaki levhalar, ışıklar, işaretler, ağaç, direk, yangın musluğu, çeşme, parmaklık, çit, ihata duvarı ve benzeri elemanların tesis edileceği yer, nicelik, nitelik, usul, esas ve şartları konusunda, karayolu trafik güvenliğinin sağlanması amacına yönelik alınması gerekli tedbirleri kapsadığı, “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin birinci fıkrasında, bu Yönetmeliğin uygulanmasında levhaların standart trafik işaret levhaları dışındaki bütün levhaları kapsadığı, reklam ve ilan amacıyla taş, duvar, sanat yapıları ve benzeri tesislerin yüzeylerine yoldan açıkça görülecek şekilde yazı yazılması, resim ve sembol yapılması da bu Yönetmeliğin uygulanmasında levha anlamında olduğu ve “Diğer Esaslar” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasının (E) bendinin (a) alt bendinde kavşak yakınlarında görüş üçgeni içine levha konulmasının yasak olduğu düzenlenmiştir.

Belediye sınırları içindeki bazı kavşakların görüş üçgeni içine tanıtıcı levhaların konulması, standardın dışında ağaç ve bitkilerin dikilmesi suretiyle kavşaklardan dönüşlerde görüşün engellendiği, trafik güvenliğinin tehlikeye düşürüldüğü tespit edilmiştir. Bu durum can ve mal kaybına yol açan trafik kazalarının yaşanması ihtimalini ortaya çıkarmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Saip Hoca Bulvarı ile Eczacı Rasim Bulvarı kesişim kavşağı, Melih Pabuccoğlu Bulvarı ile Küçük Sanayi Sitesi Caddesi kesişim kavşağı ve Enver Güreli Caddesi ile 2772. Cadde kesişim kavşağında yerinde inceleme yapılmış olup kavşak ve kavşak dönüşlerinde trafik güvenliğini tehlikeye sokan mahiyette yukarıda ifade edilen unsurların bulunduğu görülmüştür.

Dolayısıyla kavşaklarda düzenlemelere uygun olmayan ve görüş açısını engelleyen levha, ağaç ve bitkilerin olduğu bir durumda, herhangi bir trafik kazası olması durumunda idarenin tazminat ödeme zorunluluğu ile karşı karşıya kalma ihtimali göz önüne alınmalıdır.

Kavşakların yakınlarında görüş üçgeni içine levha konulmasının, görüş açısını engelleyen ağaç ve bitkilerin dikilmesinin yasaklanmasının gerekçesi trafik güvenliğinin tehlikeye düşürülmesinin önlenmesidir. Bu nedenle görüş üçgeni içerisine trafik güvenliğini tehlikeye düşürülebilecek levha konulmaması, ağaç ve bitkilerin dikilmemesi önem arz etmektedir. Kavşaklardan dönüşlerde trafik güvenliğinin tehlikeye düşürülmemesi ve görüşün engellenmemesi için yeterli görüş alanının (görüş üçgeni) oluşturulmasına dikkat edilmelidir.

Yukarıda belirtilen denetim tespiti üzerine İdare; kavşak ve benzeri refüjlerde, görüş açısını engelleyen bitki ve ağaçların budanarak uygun hâle getirildiğini ifade etmiş, ancak bu beyanı destekleyici herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Kavşak veya benzeri yollarda görüş açısını engelleyecek, trafik güvenliğini tehlikeye düşürülebilecek levha konulmaması, ağaç ve çeşitli bitkilerin dikilmemesi, var olanlarında uygun hale getirilmesi, herhangi bir trafik kazası olması durumunda idarenin tazminata muhatap olmaması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 12: BASKİ'den Alınması Gereken ÇTV paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Mevzuata Uygun Yapılmaması

Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresince (BASKİ) belediye ve mücavir alan sınırları içerisindeki konutlar üzerinden tahsil edilen çevre temizlik vergisi (ÇTV) payına ilişkin bildirimlerin yapılmadığı, aktarım işlemlerinin yalnızca Belediyenin su borçlarına mahsup şeklinde ve bu borçlar kadar gerçekleştirildiği, söz konusu payların tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde izlenmediği görülmüştür.

2464 sayılı Kanun'un "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin 9'uncu fıkrasına göre, ilçe belediyesi ve mücavir alan sınırları içerisinde yer alan konutlar üzerinden tahsil edilen çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zammının %80'inin BASKİ tarafından tahsilatı takip eden ayın 20'inci günü akşamına kadar bildirilip aynı süre içerisinde de ödenmesi gerekmektedir.

Ayrıca 44'üncü maddenin 10'uncu fıkrasında, tahsil edilen vergi veya gecikme zammının yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarların 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 88'inci maddesinde; "(1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

Borç 1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

...

İlgili servislerden yıl içerisinde takibat servisine devredilen gelirlerden alacaklar bu hesaba alacak, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir..."

düzenlemesi bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine istinaden BASKİ tarafından Burhaniye Belediyesi sınırları içerisindeki konutlar üzerinden tahsil edilen ÇTV ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zammının %80'inin düzenli olarak tahsilatı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar Belediye hesaplarına gönderilmesi gerekmektedir.

Belediyenin de yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca BASKİ'den alacaklı olduğu ÇTV paylarını muhasebe kayıtlarında, yıl içerisinde tahakkuk eden tutarları 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabında muhasebeleştirilmesi ve zamanında ödenmemesi durumunda da 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabındaki ilgili tutarları 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, BASKİ tarafından Belediyeye aktarılacak ÇTV payları ile ilgili olarak bildirim yapılmadığı, söz konusu paylar karşılığında yalnızca Belediyenin su faturalarına mahsup işlemi gerçekleştirildiği görülmüştür. Diğer taraftan, su faturalarına mahsup işlemlerinin de tahakkuk esasına göre gerçekleştirilmediği, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına her ay su faturası tutarı kadar alacak kayıt işlemi yapıldığı, yıl sonunda ise söz konusu hesaba yapılan alacak kayıtlarının tek bir borç kaydı işlemi ile kapatıldığı görülmüştür. Başka bir

ifadeyle, önce tahsilat niteliğinde mahsup işlemleri yapılmakta, bu tahsilatların tahakkuku ise yıl sonunda toplu bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

BASKİ tarafından kuruma aktarılması gereken ÇTV payının düzenli bir şekilde beyan edilip ödenmesi için gerekli girişimlerde bulunulması ve takip ve tahsil işlemlerinin yukarıda belirtilen mevzuatına uygun şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Belediye Adına Tescil Edilmiş Taşıtlar ile Belediyenin Envanter Kayıtlarında Yer Alan Taşıtlar Arasında Uyumsuzluk Olması

Türkiye Noterler Birliğinden alınan Belediye adına tescil edilmiş taşıtların listesi ile İdarenin taşıtlarına ilişkin envanter kayıtlarının uyuşmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap Verme Sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesine göre; harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludurlar.

Yine aynı Yönetmelik'in "Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri başlıklı 6'ncı maddesinde; kullanımda bulunan dayanıklı taşınırları buldukları yerde kontrol etmek, sayımlarını yapmak ve yaptırmak, taşınır kayıt yetkililerinin görev ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

Diğer yandan adı geçen Yönetmelik'in "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde ise; kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmasında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımının yapılacağı, sayımda bulunan miktar ile kayıtlı miktar arasında fark çıkması halinde, miktarlarında farklılık bulunan taşınırların sayımının bir kez daha yapılacağı, yine farklı çıkarsa bu miktarın "Fazla" veya "Noksan" sütununa kaydedileceği belirtilmektedir.

Mezkur mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, Belediyenin taşınır varlıklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde yönetilmesi açısından; varlıklara ilişkin kayıt ve kontrolün

sorumlularca sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi, sayım ve sayım sonrası işlemlerin düzenli yapılarak kayıtlı durum ile fiili durum arasındaki uyumun sağlanması önem arz etmektedir.

İdarenin sahip olduğu taşıtlar diğer tüm taşıtlar gibi tescil edilmekte ve noter kayıtlarında yer almaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları ise sahibi oldukları taşıtları ayrıca envanter kayıtlarında tutmakta ve bu kayıtlar vesilesiyle kontrol ve denetim işlemlerini gerçekleştirmektedirler. Gerek noterlerin gerekse de idarelerin kendi bilgi sistemlerinde taşıtlar kayıt altına alındığından her iki kaydın birbiri ile tutarlı olması gerekmektedir.

Türkiye Noterler Birliğinden alınan belediye adına tescil edilmiş taşıtların listesi ile belediyenin taşıtlarına ilişkin envanter kayıtlarının karşılaştırılması sonucunda; 10 adet taşıtın belediye adına tescilli olmasına rağmen İdarenin kayıtlarında yer almadığı, ayrıca söz konusu taşıtlar ile ilgili olarak herhangi bir bilgi ve belgenin de bulunmadığı tespit edilmiştir.

İdarenin envanter kayıtlarının fiili durumla uyumlu hale getirilmesi, tescil kayıtlarında yer alan taşıtların nerede olduğunun tespitinin yapılması ve akıbeti bilinmeyen taşıtlara ilişkin gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 14: İndirim Konusu Yapılması Gereken KDV'nin İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

İdare tarafından indirim konusu yapılması gereken katma değer vergisi tutarlarının 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi hesabında muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 153 ve 154'üncü maddesinde, 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliği ve işleyişi düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemelere göre, bir bedel karşılığı satmak üzere üretilen mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın alınan mal veya hizmete ilişkin olarak ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılarak bu hesaba kaydedilecektir.

Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınan mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılamayacaktır.

İdare bünyesinde faaliyet gösteren çocuk gündüz bakımevi ve yat limanı gibi birimler, bedel karşılığı satmak üzere hizmet üretmekte, bu hizmetlerin üretimi için ise yine mal ve hizmet alımlarında bulunmaktadır. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ışığında, gelir

getirici birimlerin mal ve hizmet üretimlerine yönelik yapılan alımlara ilişkin olarak ödenen katma değer vergisinin indirim konusu yapılması ve 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye bünyesindeki gelir getirici birimlerin faaliyet alanları ile ilgili olarak yapılan alımlarda ödenen KDV tutarlarının 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında takip edilmediği, bunun yerine 630 Giderler Hesabına alınarak doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir. Söz konusu uygulama, 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı'nın olması gerekenden az, 630 Giderler Hesabının ise aynı tutarda fazla görünmesine neden olmaktadır.

Sonuç olarak, İdarenin KDV yükümlülükleri ve giderlerine ilişkin bilginin tam ve güvenilir olarak mali tablolarda raporlanmasını teminen bir bedel karşılığı satılmak üzere üretilen mal veya hizmetlerin üretim girdileri için ödenen KDV'nin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 15: Kira Sözleşmelerinin Devrinde İlgili Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

Belediye tarafından ihale suretiyle kiraya verilen taşınmazların devir sırasında devir alacak kişi ve firmalar için ilk ihaledeki şartların aranmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Meclisin görev ve yetkileri*" başlıklı 18'inci maddesinin (e) fıkrasında; "*Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek*",

Mezkur Kanun'un "*Encümenin görev ve yetkileri*" başlıklı 37'inci maddesinin (g) fıkrasında ise; "*Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek*"

hükümleri yer almaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "*Sözleşmenin devri*" başlıklı 66'ncı maddesinde;

“Sözleşme, ita amirinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartlar aranır. İzinsiz devir yapılması halinde, sözleşme bozulur ve müteahhit veya müşteri hakkında 62 nci madde hükümleri uygulanır.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’na uygun olarak yapılan kiralamaların sözleşme devrinde, devir alacak kişinin ilk ihaledeki istenilen yeterlilik şartlarını taşıması gerektiği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından ihale suretiyle kiraya verilen taşınmazların devir sırasında devir alacak kişi ve firmalar için ilk ihaledeki şartların aranmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalara göre, sözleşme devir alan kişi ve firmaların ilk ihaledeki şartların aranması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 16: Resmi Kurum ve Kuruluşlara Yapılacak Olan Yardımlara İlişkin Meclis Yetkisinin Encümene Devredilmesi

Belediye Meclisinin, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 75’inci maddesinde sayılan yetkilerinden olan mahalli idareler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yapılacak yardımların, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22’nci maddesine göre doğrudan temin yolu ile satın alma limitinin yarısını aşmayacak şekilde yardım yapılmasında Belediye Encümenine yetki verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Meclisin görev ve yetkileri başlıklı 18’inci maddesinde; mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar verme yetkisinin belediye meclisi yetkisi dahilinde olduğu,

“Diğer kuruluşlarla ilişkiler” başlıklı 75’inci maddesinin (a) fıkrasında;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

a) Mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.” denilmektedir.

Belediye Meclisinin 04.07.2019 tarihli ve 2019/161 sayılı kararında;

“İlçemizde bulunan resmi kurum ve kuruluşlarca (Kaymakamlık makamı, Milli Eğitim Müdürlüğü, Yüksek Okul, İlçe Emniyet Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu, Jandarma ve Topçu Tabur Komutanlığı, Kenan Sucuoğlu Huzurevi, Kamu Yararına faaliyet gösteren demekler ve diğer resmi kurumlar) Belediyemizce yapılan malzemeli bahçe düzenlemesi, yapım ve onarım, araç ve iş makineleri ile temizlik gibi taleplerin karşılanmasında 5393 Sayılı Belediye Kanununun 75/a maddesi çerçevesinde. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun doğrudan temin yoluyla satın alma limitinin 1/2'sini aşmamak suretiyle ve Belediyemiz bütçesinin yeterliliği de göz önüne bulundurularak Belediye Encümenine yetki verilmesine Plan Bütçe Komisyonu raporu doğrultusunda Meclisimizce oybirliği ile karar verilmiştir.” denilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye Meclisi Kararı ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun doğrudan temin yoluyla satın alma limitinin 1/2'sini aşmamak suretiyle diğer kamu idarelerine yardım yapılması yetkisinin Belediye Encümenine devrine karar verildiği tespit edilmiştir.

Denetim tespiti sonucunda İdare, talepte bulunan resmi kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarının aciliyetine binaen böyle bir meclis kararı alındığını ve aciliyet durumu söz konusu olmayan taleplerin müteakip meclis toplantısı gündemine alınması sağlanacağını beyan etmiştir fakat yukarıda yer alan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinde açıkça belirtildiği üzere yapılacak olan yardımların "Belediye Meclisi Kararı" ile yapılacağı ve Belediye Encümenine yetki veren bir düzenleme olmadığı bu nedenle meclis kararı ile mevzuat hükmüne aykırı işlem yapılamayacağı görülmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamaya göre Belediye Meclisine Kanun ile verilmiş olan yetkinin Belediye Encümenine devrine ilişkin icazet veren bir mevzuat bulunmamaktadır. Bu nedenle diğer kamu idarelerine yapılacak yardımların Belediye Meclisi Kararı ile yapılması gerekmektedir.

BULGU 17: Hurda İşlemlerinin Sağlıklı Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlayacak Hurda Yönetim Sistemi Kurulmaması

Belediye bünyesinde hurdaya ayrılan demirbaşların, toplanması, ambara giriş, satış ve imha işlemlerine ilişkin kurumsal bir düzenleme bulunmadığı, hurda yönetiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış" başlıklı 28'inci maddesi ile getirilen düzenlemeye göre; ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmasında yarar görülmemekle hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer veya özel mevzuatı çerçevesinde oluşturulan komisyon tarafından bildirilen taşınırlar, biri işin uzmanı olmak kaydıyla harcama yetkilisinin belirleyeceği en az üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirilip harcama yetkilisi veya üst yöneticinin onayı ile hurdaya ayrılma işleminin tamamlanması gerekmektedir.

Anılan komisyonca yapılan değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılması uygun görülmeyen taşınırlar hakkındaki gerekçeli karar harcama yetkilisine bildirilir. Komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için ise Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı düzenlenir. Komisyonun yapacağı değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılan taşınırların, ekonomik değer taşıyıp taşınamasına bağlı olarak imha edilmesi veya satılması mümkündür.

Harcama yetkilisince oluşturulacak komisyon tarafından ekonomik değerinin olmadığı veya teknik, sağlık, güvenlik ve benzeri nedenlerle imha edilmesinin şart olduğuna karar verilen taşınırlar, harcama yetkilisinin onayı ile imha edilir. İmha, komisyon veya komisyonun gözetiminde uzman kişiler tarafından yapılır. Bu işleme ilişkin ayrıca bir imha tutanağı düzenlenir.

Öte yandan 20.03.1971 tarihli ve 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na istinaden 19.03.2001 tarihinde çıkarılan 2001/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nde, her türlü hurda malzemenin kamu kurum ve kuruluşlarınca Makina ve Kimya Endüstrisi Hurda Sanayi İşletmeleri (HURDASAN) AŞ'ye satış suretiyle devri öngörülmüştür. Bu kapsamda MKE kamu kurumlarının hurdalarının sahibi konumunda olup hurdaları toplamaya yetkili tek kamu kuruluşudur. Bu nedenle kurumların her türlü hurda malzemelerini MKE Hurda İşletmeleri (HURDASAN) AŞ'ye satış suretiyle devretmeleri gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, hurdaya ayrılan taşınırların Fen İşleri Müdürlüğü Şantiye Birimine ait bir alanda yığıntı yapılmak suretiyle muhafaza edildiği, hurda alanına getirilen taşınırlara ilişkin giriş kayıtlarının sağlıklı bir şekilde yapılmadığı, imha edilen hurdalara ilişkin imha tutanaklarının tutulmadığı, hurdaya ayrılan bazı taşınırların satış, devir veya hibe etmek suretiyle elden çıkarılmasına rağmen çıkış kayıt tutarlarının tam olarak yansıtmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, hurda niteliği taşıyan taşınırların kaybolmasına, yok olmasına veya kontrol dışı kullanılmasına engel olarak taşınır sisteminin sağlıklı sonuçlar üretmesini sağlayacak etkin bir hurda yönetim sistemi oluşturulmasına yönelik kurumsal düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

BULGU 18: Otopark İşletme Haklarının İhale Yapılmaksızın Belediye Encümeni Kararıyla Spor Kulübüne Verilmesi

Belediye Encümeni tarafından alınan karar doğrultusunda otopark alanlarının işletilmesi 2017 yılından bu yana her yıl geçici kullanım izni adı altında ihale yapılmaksızın Burhaniye Belediye Spor Kulübüne verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinde, 3 yılı aşan taşınmaz kiralama sözleşmelerinde belediye meclisinin, "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34'üncü maddesinde ise belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların 3 yılı geçmemek üzere kiralanmasında belediye encümeninin yetkili olduğu belirtilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun; "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği, "İhale komisyonları" başlıklı 13'üncü maddenin beşinci fıkrasında belediyelere ait ihalelerin belediye encümenince bu kanun hükümlerine göre yürütüleceği, "İhale usullerinin neler olduğu" başlıklı 35'inci maddesinde ihale usullerinin; kapalı teklif usulü, belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, açık teklif usulü, pazarlık usulü ve yarışma usulü olarak belirlendiği ve "İhalenin sözleşmeye bağlanması" başlıklı 53'üncü maddesinde ise bütün ihalelerin sözleşmeye bağlanacağı, hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde belediyeye ait otopark alanlarının kiralanmasının 2886 sayılı Kanun kapsamında olup bu kanunda belirlenen ihale usullerinden uygun olan yöntemlerden birisi kullanılarak ihale edilmeli ve ihale sonucunda kiralama sözleşmesi düzenlenmelidir. Belediyelerde 2886 sayılı Kanun'a göre yapılacak ihaleler ise 3 yılı geçmemek üzere kiralanmasına encümenin yetkili olduğu ve belediyeye ait ihalelerin belediye encümenince yürütüleceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye Encümeni tarafından her yıl alınan kararla otopark alanlarının Burhaniye Belediye Spor Kulübüne geçici kullanım izni adı altında ihale

yapılmaksızın cüzi bedel karşılığı kullandırıldığı, spor kulübü tarafından ise bu taşınmazların 3. kişilere kiraya verildiği tespit edilmiştir.

Geçici kullanım izni adı altında kiraya verilen yerlerin listesi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 10: Burhaniye Belediye Spor Kulübüne İhale Yapılmaksızın İşletme Hakkı Verilen Yerlerin Tablosu

(TL)		
Taşınmaz Adres	Taşınmazın Cinsi	Kullanım Bedeli
Kocacami Mahallesi 833 Ada 1 Parselde Kayıtlı 1.164,12 m2 Taşınmaz	Otopark+ WC İşletmesi	800
Ören Mahallesi	Yol Üstü Otopark	1250
Öğretmenler Mahallesi	Yol Üstü Otopark	1250
İskele Mahallesi	Yol Üstü Otopark	1500

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine ve yapılan açıklamalara göre Belediyeye ait otopark alanlarının ihale yapılmaksızın kiralanmasına son verilerek 2886 sayılı Kanun kapsamında belirlenen ihale usullerinden uygun olan yöntemlerden birisi kullanılarak ihale yolu ile kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 19: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması

Belediye sınırları içerisinde yer alan bazı işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette buldukları görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu belirtilmiştir.

14.07.2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (a) fıkrasında, belediyeler yetkili idare olarak tanımlanmış olup, söz konusu Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesi ile yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde yetkili idareyi belediye olarak tanımlamaktadır. Dolayısıyla belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının ilgili belediye tarafından verilmesi, ruhsatsız faaliyette bulunan işyerlerinin ise kapatılması gerekmektedir.

Belediye sınırları içerisinde toplam 4046 adet işyerinin bulunduğu, bunlardan 1041 adet işyerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e tabi olmadığı, 2 adet işyerinin Balıkesir Valiliği tarafından ruhsatlandırıldığı, 5 adet işyerinin adreste bulunmadığı, 91 adet işyerinin Büyükşehir Belediyesi tarafından ruhsatlandırıldığı, 57 adet işyerinin faal olarak çalışmadığı, 22 adet işyerinin OSB'ler tarafından ruhsatlandırıldığı, 1209 adet işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunduğu ve 1668 adet işyerinin ise işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine ve yapılan açıklamaya göre, Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmayan 1668 adet işyerlerinin bulunduğu ve bu işyerlerinin ruhsatlı hale getirilmesi, aksi takdirde kapatma işlemlerinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 20: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödenegin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2024 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmü yer almaktadır.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu

amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendine göre Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği, üçüncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı, ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinde bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 11: Bütçeye Konulan Ödenegin Yüzde 10'unun Aşılması Tablosu

HARCAMA KALEMLERİ	2024 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (A) (TL)	Toplam Ödenegin % 10'u (Sınır) (B=A*%10) (TL)	21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (C) (TL)	22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (D) (TL)	Sınırı Aşan Tutar (E=(C+D)-B) (TL)	21/f ve 22/d Kapsamında Yapılan Toplam Harcama Tutarı/Toplam Ödenek Tutarı ((C+D)/A)
Mal alımı	348.001.309,00	34.800.130,90	-	83.458.860,04	48.658.729,14	0,24
TOPLAM	348.001.309,00	34.800.130,90	-	83.458.860,04	48.658.729,14	0,24

İdarenin, 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinde her biri için ayrı ayrı bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 21: İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgal Yoluyla Kullandırılması

Belediyeye ait 28 adet taşınmazın, ihale suretiyle kiralanması usulü yerine mevzuatta yeri olmayan işgal yoluyla kullandırıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği hükme bağlanmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18 ve 34'üncü maddelerinde ise belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların 3 yılı geçmemek üzere kiralanmasında belediye encümenin; 3 yılı aşan kiralamalarında ise belediye meclisinin yetkili olduğu belirtilmektedir.

2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kiralama işlemlerinin ihale usulleri ile gerçekleştirilmesi, kira süresi biten taşınmazlar için de yeniden kiralama ihalesine çıkılması gerekmektedir. Zira kamu taşınmazlarının kiralama dışında başkaca bir şekilde kullandırılmasına ilişkin herhangi bir düzenleme 2886 sayılı Kanun'da yer almamaktadır.

İşgal Harcı ile ilgili düzenlemeler 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer almakta olup Kanun'un 52'nci maddesinde, pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin, yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali halinde işgal harcı alınacağı düzenlenmiştir.

Ecrimisile ilişkin düzenlemeler ise 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde açıklanmış olup, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre işgal harcı, ecrimisil ve kiralama birbirlerinden tamamen farklı işlemlerdir. İşgal Harcı, 2464 sayılı Kanun'da belirtilen yerlerin geçici işgaline karşılık, belli bir tarifeye göre alınan bedel iken; ecrimisil, belediyenin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında olan yerlerin fuzuli şağil tarafından işgal edilmesine istinaden geçmişe dönük olarak tahsil edilen bir bedeldir. Her iki uygulama da bir kiralama yöntemi değildir.

Yapılan incelemede; Belediyenin mülkiyetinde bulunan ve 2464 sayılı Kanun'da kapsamı belirtilen yerlerden olmayan, bağımsız kullanıma müsait, dükkân, kafeterya, büfe, işyeri, balıkçı, hafriyat sahası, dernek binası ve benzeri nitelikteki taşınmazlardan 28 adedinin,

kiralama usulü yerine, ihale yapılmaksızın ve mevzuatta herhangi bir karşılığı olmayan işgal yoluyla kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalara göre, belediye taşınmazlarının, ihale usulleri kullanılmadan, hukuki hiçbir dayanağı olmayan işgal yoluyla kullandırılmasının 2886 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 22: İş Avanslarında Mevzuatta Öngörülen Limitin Aşılması ve Bazı Yolluk Giderlerinin İş Avansı Hesabından Ödenmesi

Harcama yetkilisi mutemetlerine yapılan ödemelerde 2024 yılı avans sınırı aşıldığı ve bazı yolluk giderlerinin İş Avansı Hesabından ödendiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Ön Ödeme" başlıklı 35'inci maddesin de yer alan; "*Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğın saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir.*" hükmü ile belirli durum ve şartlarda avans verilebileceği belirtilmiştir.

21.01.2006 tarihli ve 26056 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Ön Ödeme Yapılabilecek Gider Türleri" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"Avans verilmek veya kredi açılmak suretiyle yapılabilecek ön ödemeler aşağıda belirtilmiştir.

a) Avans verilmek suretiyle yapılacak ön ödemeler:

1) Yılları merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen tutara kadar olan yapım işleri, mal ve hizmet alımları, yabancı konuk ve heyetlerin ağırılanmasına ilişkin giderler ile benzeri giderler için avans verilebilir. (...)

2) İlgili kanunlarında hüküm bulunması halinde, görevlilere yolluk ve diğer giderleri karşılığı avans verilebilir. Bu avansların tutarı ve mahsup süreleri özel kanunlarındaki hükümlere tabidir.

b) Kredi açılmak suretiyle yapılacak ön ödemeler:

1) Dairesinin göstereceği lüzum ve harcama yetkilisinin onayı ile mutemetler adına banka veya muhasebe birimi nezdinde kredi açtırılabilir. (...)"

Avansın sınırı 31.12.2023 tarihli ve 32416 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu eki “Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Göre Bütçe Kanununda Gösterilmesi Gereken Parasal ve Diğer Sınırlara Ait Cetvel (İ Cetveli)”de;

“Ç) Yapım işleri ile mal ve hizmet alımları için;

1-İllerde, kuruluş merkezlerinde, büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçeler ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde 8.600,00 TL” olarak belirlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “160 İş Avans ve Krediler Hesabı” üst başlıklı 125’inci maddesinde, mutemetler için tespit olunan avans sınırlarını aşan giderler için yeterli ödeneği bulunmak koşulu ile dairesinin göstereceği lüzum üzerine mutemetler adına herhangi bir banka veya muhasebe birimi nezdinde kredi açtırılabileceği, mahalli idareler detaylı hesap planına göre avans sınırını aşan giderler için yapılacak kredi ödemelerinin 160.02 kodunda muhasebeleştirileceği, Yönetmelik’in “161 Personel avansları hesabı” başlıklı 127’nci maddesinde ise, bu hesabın mevzuatı uyarınca verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları ile ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemeleri karşılığı verilen avansların izlemesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Belediye tarafından mutemet olarak görevlendirilmiş personellere verilen iş avanslarında 2024 yılı Bütçe Kanunu’na ekli (İ) cetvelinde belirtilen avans limitinin aşıldığı ve kredi şeklinde ödenmediği, yolluk gideri olarak ödenen bazı avansların Personel Avansı Hesabı yerine İş Avansı Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. Aşağıda yer alan tabloda avans limitinin aşıldığı ve iş avansı hesabından ödenen yolluk giderlerine ilişkin örnek ödemelere yer verilmiştir.

Tablo 12: İş Avansı Limitinin Aşıldığı Ödemelerin Listesi

(TL)

Hesap Kod	Hesap Detay Ad	Verilen Avans Tutarı	Muhasebe İşlem Fişi Açıklaması
160	Temsil ve Tanıtma Giderleri Avansı	2.500.000	Festival Ödemeleri İçin Avans
160	Temsil ve Tanıtma Giderleri Avansı	1.000.000	Festival Ödemeleri İçin Avans
160	Temsil ve Tanıtma Giderleri Avansı	600.000	Sporculara Ödeme İçin Avans.
160	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	117.683	2 Adet Bilgisayar Alimi.
160	Temsil ve Tanıtma Giderleri Avansı	114.000	Telif Ödemeleri Bedeli
160	Temsil ve Tanıtma Giderleri Avansı	100.000	Kitap Fuarı Etkinliği Çerçevesinde Yapılacak Ödemeler İçin Avans

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne göre avans sınırlarını aşan giderler için, yeterli ödeneği bulunmak koşulu ile dairesinin göstereceği lüzum üzerine mutemetler adına herhangi bir banka veya muhasebe birimi nezdinde kredi açılması ve yolluk giderlerinin personel avansı olarak ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 23: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

02.10.2006 tarihli ve 26307 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in 4’üncü maddesinde cins tashihi; *“Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi”* şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik’in “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10’uncu maddesinde taşınmazların cins tashihlerinin yapılmasından bahsedilmekte olup madde hükmü uyarınca, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Anılan maddenin devamında, tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ait cins tashihlerini yapma yükümlülüğünün bu taşınmazları kullanan idarenin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye ait olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda, Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazların bulunduğu görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 24: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin Yürürlük Süresinin Toplu Sözleşme Dönemini Aşması

Belediye ile TÜM-BEL-SEN arasında yapılan sosyal denge tazminatı sözleşmesinin süreye ilişkin hükümlerinin, mahalli idarelerde kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin hukuki düzenlemelere aykırı olduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerde ve il özel idarelerinde 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatı ödenebilmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasında da yapılacak sözleşmenin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı ve sözleşme süresinin hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı ile yürürlüğü sağlanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşme'nin "Yürürlük süresi ve tereddütlerin giderilmesi" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında da "Bu Toplu Sözleşme, 1/1/2024-31/12/2025 tarihleri arasında uygulanır." denilmekle toplu sözleşme dönemi açık bir şekilde belirlenmiştir.

Yapılan incelemede; Belediye ile TÜM-BEL-SEN arasında yapılan "Sosyal denge tazminatı sözleşmesinin "Yürürlük ve Süre" başlıklı 25'inci maddesinde;

"Bu toplu iş sözleşmesi 2 yıl süreli olup, 15.04.2024 tarihinde başlar 31.12.2026 tarihinde sona erer. Yeni sözleşme imzalanıncaya kadar eski sözleşme hükümleri geçerlidir."

Hükmüne yer verildiği tespit edilmiştir:

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Birinci Kısım Birinci Bölümünün "Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri" başlıklı Birinci Ayrımı'nda "Kesin hükümsüzlük" başlıklı 27'inci madde olarak;

"Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür."

Sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez ...” denilmekle kanuna aykırı sözleşme yapılamayacağı açıklığa kavuşturulmuştur.

Bu itibarla, Belediye ile anılan sendika arasında bağtlanan sosyal denge tazminatı sözleşmesinin, geçerlilik süresine ilişkin söz konusu hükümleri, 4688 sayılı Kanun, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşmenin “Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” hükümlerine aykırılık teşkil etmekte, Borçlar Kanunu hükümlerince de geçerliliğini yitirmektedir.

BULGU 25: Yeşil Alan, Park ve İmar Yolu Olarak Kamunun Kullanımına Bırakılan Yerlerin Özel Şahıs ve Siteler Tarafından İşgal Edilmesi ve İşgallere Süreklilik Kazandırılması

Tescil dışı olup Belediyenin tasarrufu altında bulunan, imar planında yeşil alan, park ve imar yolu olarak ayrılan ve herkesin serbestçe kullanımına açık olması gereken bazı taşınmazların işgalci durumda bulunan özel şahıs ve site yönetimleri tarafından etraflarının çevrilerek site içlerinde bırakılmak suretiyle işgal edildiği ve kamunun kullanımının kısıtlandığı görülmüştür.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; taşınmazlar kamu kaynakları arasında sayılmıştır.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ise, belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etme görev ve yetkisinin belediye başkanına ait olduğu belirtilmiştir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinin birinci fıkrasında ise;

“Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve füzuli şagilin kusuru aranmaz.” denilmektedir.

Aynı maddenin dördüncü fıkrasında da; işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmektedir. Dolayısıyla bu hükümlere istinaden, işgal altındaki idare taşınmazları için ecrimisil talep edilmesi ve akabinde tahliye işlemlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; aşağıda yer verilen tabloda görüleceği üzere, İdarenin tasarrufu altında olup imar planında yeşil alan, park ve imar yolu olarak kamunun kullanımına ayrılan yerlerin etraflarının çevrilerek site içlerinde bırakılmak suretiyle kullanıldığı, ayrıca İdare tarafından, söz konusu işgalleri yapan şahıs ve sitelerden ecrimisil alınarak bu işgalcilerin söz konusu yerlerden çıkarılmadığı, bunun yerine geçmişe dönük olarak tespit edilip bir tazminat suretinde alınması gereken ecrimisil bedellerinin, kiralama yöntemi şeklinde kullanılarak ileriye dönük de uygulanıp işgallerin devam ettirildiği ve bu suretle mevzuata aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir.

Tablo 13: Özel Şahıs ve Siteler Tarafından İşgal Edilen Kamu Alanları Tablosu

Sıra	Muhatap (Şahıs-Site)	Mahalle-Ada-Parsel	Adres	Plan Durumu	İşgaliye Türü	İşgaliye Alan m ²
1	...sitesi	Taylıeli 203 / 1	İskele Mah. Berlin Sk. No:31	İmar Yolu ve Park Alanı	Site Önü İşgali	2.185
2	...sitesi	Pelitköy 807 / 1	Pelitköy Mah. Mehmet Karaođlan Cad. No:12	Yeşil Alan Park Alanı	Site Önü İşgali	446
3	...sitesi	Pelitköy 704 / 2	Pelitköy Mah. Barış Cad. No:2	Yeşil Alan Park Alanı	Site Önü İşgali	251
4	...adlı şahıs	Pelitköy 690 / 2	Pelitköy Mah. Yalı Kordon Cad. No:71	Yeşil Alan Park Alanı	Mesken Önü İşgali	200
5	...adlı şahıs	Pelitköy 690 / 2	Pelitköy Mah. Yalı Kordon Cad. No:71/1	Yeşil Alan Park Alanı	Mesken Önü İşgali	200
6	...adlı şahıs	Pelitköy 690 / 2	Pelitköy Mah. 28020 Sk. No:7	Yeşil Alan Park Alanı	Mesken Önü İşgali	200
7	...nolu mesken	Pelitköy 552 / 2	Pelitköy Mah. Deniz Sk. 2. Sk. No:14	İmar Yolu	Mesken Önü İşgali	159
8	...nolu mesken	Pelitköy 552 / 2	Pelitköy Mah. Deniz Sk. 2. Sk. No:16	İmar Yolu	Mesken Önü İşgali	123
9	...sitesi	Ören 540 / 43	Ören Mah. Siteler Bulvarı No:8	İmar Yolu	Site Önü İşgali	111
10	...sitesi	Pelitköy 691 / 1	Pelitköy Mah. Yalı Kordon Cad. No:69	Yeşil Alan Park Alanı	Site Önü İşgali	73
11	...sitesi	Pelitköy 743 / 3	Pelitköy Mah. Mehmet Karaođlan Cad. No:39	Yeşil Alan Park Alanı	Site Önü İşgali	65
12	...sitesi	Pelitköy 749 / 1	Pelitköy Mah. Kuvai Milliye Cad. No:5/1	Yeşil Alan Park Alanı	Site Önü İşgali	53
13	...sitesi	Pelitköy 750 / 1	Pelitköy Mah. Kuvai Milliye Cad. No:5/2	Yeşil Alan Park Alanı	Site Önü İşgali	53
14	...nolu mesken	Pelitköy 552 / 2	Pelitköy Mah. Deniz Sk. 2. Sk. No:13	İmar Yolu	Mesken Önü İşgali	14
15	...nolu mesken	Pelitköy 552 / 2	Pelitköy Mah. Deniz Sk. 2. Sk. No:15	İmar Yolu	Mesken Önü İşgali	14

Ecrimisil bir kiralama veya tasarruf hakkını devretme yöntemi olmadığı gibi olağan bir taşınmaz yönetim şekli de değildir. Ecrimisil uygulaması, işgale uğrayan ve işgal hali sonradan

tespit edilen kamuya ait taşınmaz malın işgalli kullanımını için işgalciden bunun bedelinin bir tazminat suretinde alınmasıdır. Öte yandan, işgal edilen taşınmazın tahliyesi için taşınmazın bulunduğu yerin mülkiye amirine talepte bulunulması ve mülkiye amirince söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilmesi esastır.

Sonuç olarak; yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, İdare tarafından; imar planında yeşil alan, park ve imar yolu olarak kamunun kullanımına ayrılan yerlerin işgaline son verilerek kamunun kullanımına açılmasının sağlanması ve ecrimisilin kiralama yöntemi şeklinde kullanılmaması, gerekmektedir.

BULGU 26: Taşınmaz Formlarının ve İcmal Cetvellerinin Oluşturulmaması

Belediye mülkiyetinde ve tasarrufunda bulunan taşınmazlar için mevzuatında öngörülen formlar ve icmal cetvelleri oluşturulmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesinde; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait taşınır ve taşınmaz malların kaydı ile mal yönetim hesabının verilmesine ilişkin usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikte düzenleneceği belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen şekliyle düzenlenen ve 02.10.2006 tarihli ve 26307 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre; kamu idaresi taşınmazlarının envanterinin yapılarak, Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Orta Malları Formu ve Genel Hizmet Alanları Formunun düzenlenmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, Yönetmelik hükümlerine göre, kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar, taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilecektir. Mali hizmetler birimince de bu formlar konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulacaktır.

Belediyenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde, mülkiyetinde ve tasarrufunda bulunan taşınmazlar için Yönetmelik'te öngörülen Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Orta Malları Formu, Genel Hizmet Alanları Formu ile Taşınmaz İcmal Cetvellerinin oluşturulmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne göre, söz konusu formlar ile icmal cetvellerinin oluşturulması taşınmaz kayıtlarının doğru ve sağlıklı tutulması gerekmektedir.

BULGU 27: İhale Yapılmaksızın Belediye Şirketine Taşınmaz Kiralanması

Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan bazılarının mevzuata aykırı olarak Belediye şirketine ihalesiz bir şekilde kiraya verildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde, kamu idarelerinin kanunlarında veya cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilecekleri ve tahsis edilen taşınmazı amaç dışı kullanamayacakları belirtilmek suretiyle taşınmaz tahsisine ilişkin genel bir çerçeve oluşturulmuştur.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde, belediyelere mahalli müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacı taşımak şartı ile belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz tahsis etme ve kiraya verme yetkisi verilmiş; "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, belediyenin taşınmazlar üzerindeki tahsis ve üç yıldan fazla kiralama yetkisini Belediye Meclisi vasıtasıyla kullanması sağlanmış ve "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise, Belediyelerin belediye meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanına giren konularda kendilerine ait taşınmazları, asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği, süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği veya kiralama yapmak suretiyle kullanımlarına verebileceği hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde ise, belediyelerin satım, kira, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Diğer yandan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Tahmin Edilen Bedelin Tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinde; tahmin edilen bedelin idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden

soruşturulacağı ve sonrasında tahmin edilen bedelin bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterileceği ve asıl evrak arasında saklanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyeler mülkiyetindeki taşınmazları, ancak mahalli müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye meclislerinin bu konuya ilişkin alacakları kararla ve sadece mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis veya devir edebileceklerdir. Belediye şirketlerine, özel hukuk tüzel kişileri olmaları nedeniyle meclis kararı ile taşınmazların tahsis edilmesi, devir adı altında kiraya verilmesi açıklanan mevzuat gereği mümkün değildir. Diğer taraftan, taşınmazlarının kiraya verilebilmesi için Devlet İhale Kanunu hükümleri uyarınca ihale edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Burhaniye Belediyesi'nin Mahkeme Mahallesi Dutluk Caddesi'ndeki 3 adet işyerinin, sermayesinin tamamı Belediye'ye ait olan Burhaniye Kemer Gıda İnşaat A.Ş.'ye, 10 yıl süreyle, 01.08.2024 tarihinden itibaren başlamak üzere ve aylık bağımsız bölüm başına 3.000,00 TL bedelle Halk Market işletmesi olarak kullandırılmasına yönelik belediye meclis kararı alındığı görülmüştür.

Belediyelerin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazlarını, tamamına ortak olduğu şirketler de dahil olmak üzere kiraya verebilmeleri ancak ihale yolu ile mümkündür. Dolayısıyla, söz konusu Meclis Kararları ile Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların şirkete kullandırılması mevzuata aykırılık oluşturmaktadır.

BULGU 28: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (TÜM-BEL-SEN) arasında yapılan sosyal denge tazminatı sözleşmesinin bazı hükümlerinin, mahalli idarelerde kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin hukuki düzenlemelere aykırı olduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, belediyelerde sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin esaslara dair, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 15'inci maddesinde de sosyal denge tazminatının ödenebilecek

aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutar ile sınırlı olduğuna dair hükümlere yer verilmiştir.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin “Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” hükümlerini düzenleyen dördüncü bölümünün “Sosyal denge tazminatı” başlıklı 1'inci maddesinde de, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarının, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'si olduğu, tavan tutan aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarının, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebileceği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediye başkanının teklifi üzerine, belediye meclisince sosyal denge tazminatı verilmesi yönünde alınan karara istinaden yapılacak sözleşmede, belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece, ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlar içinde tespit etmekle yetkilidir. 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde bu sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı açıkça belirtilmişken, sosyal denge tazminatı sözleşmesini, toplu sözleşme gibi değerlendirmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler koymak mümkün değildir.

Yapılan incelemede, Burhaniye Belediyesi ile TÜM-BEL-SEN arasında akdedilen ve 15.04.2024-31.12.2026 döneminde geçerli olan sosyal denge tazminatı sözleşmesinde, belirtilen Kanunlar ve Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme hükümlerine aykırı olarak aşağıda belirtilen hükümlere yer verildiği tespit edilmiştir.

Şöyle ki;

“Kreş ve Çocuk Bakım Evi” başlıklı 22'nci maddesinde:

“Mevcut halde açık olan veya yeni açılan kreş veya anaokullarının kapasitesi ilgili işyerindeki çalışan sayısına göre sendika temsilcilerinin de görüşü alınarak artırılır. Sözleşme kapsamında Belediye Personeli Memur çalışanların çocuklarına Belediye Meclisince belirlenen oranda indirim uygulanır.”

“Diğer Haklar” başlıklı 23'üncü maddesinde;

“a) Belediye, çalışanların talebi halinde hastalanma, cenaze, düğün, taşınma gibi ihtiyaçlarında kurumun araçlarından Belediye Meclisince belirlenen oranda indirim uygulanır.

b) Engelli çocuğu olan çalışanlara izin konusunda kolaylık sağlanır.

c) Belediyenin düzenlemiş olduğu ücretli sosyal etkinlikler, spor müsabakaları ve gösteri faaliyetlerine girişlerde personel ücretsiz faydalanır.

d) Belediye bünyesinde bulunan İşletme ve İştiraklerden, Sözleşme kapsamındaki tüm Personele Belediye Meclisince belirlenen oranda indirim uygulanır.

e) Belediye Personeline yaz aylarında izin kullanması hususunda kolaylık sağlanır.”

“Mali Haklar ve Yardımlar” başlıklı 24’üncü maddesinde;

Yemek Yardımı: Günlük 100 gösterge rakamını geçmemek üzere belirlenen gösterge rakamının memur aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunarak ödeme yapılması şeklinde uygulanacaktır. Yapılan ödeme aylık 2100 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar miktarında 657 sayılı DMK’na göre çalışan ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. Maddesine göre istihdam edilen sözleşmeli personele tavan tutardan ödenir.

Ulaşım Yardımı: İşveren, mesai saatleri dışında göreve çağırdığı personele araç tahsis edilebilir. Bu sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren Sözleşme kapsamındaki çalışanlara Sözleşme kapsamındaki çalışanlara geliş-gidiş bedeli olarak günlük 4 bilet hakkı karşılığı bedeli ödenir. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından ücret artışı yapıldığında fiyat tekrar güncellenecektir.

Şeklinde 4688 sayılı Kanun'un 32’inci maddesine aykırı olarak sosyal denge tazminatı uygulanmasına ilişkin olmayan düzenlemelere yer verildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalara göre, Belediye ile anılan sendika arasında bağitlanan sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin sözleşmenin içeriğe ilişkin söz konusu hükümleri, 4688 sayılı Kanun, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşmenin “Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” hükümlerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayanakları 14
Belediyenin Taşıtlarına İlişkin Envanter Kayıtları ile Trafik Tescil Kayıtlarının Uyuşmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 13
Hurdaya Ayrılan Taşınırın İlgili Muhasebe Hesaplarında İzlenmemesi	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 17
İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Yoluyla Kullanılması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 21
İlk Madde ve Malzeme Hesabına Girişi Yapılan Taşınır Varlıklardan Tüketilmeyen Kısımların Çıkış Yapılarak Giderleştirilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşü Dayanakları 11
Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 23
Resmi Kurum ve Kuruluşlara Yapılacak Olan Yardımlara İlişkin Meclis Yetkisinin Encümene Devredilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 16
İş Avanslarında Mevzuatta Öngörülen Limitin Aşılması ve Bazı Yolluk Giderlerinin İş Avansı Hesabından Ödenmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 22
Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 20

Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının Hatalı Kullanılması	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşü Dayanakları 1
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 19
Satışı Yapılmış ve Satış Bedeli Tahsil Edilmiş Olan Taşınmazların Varlık Hesaplarından Çıkarılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşü Dayanakları 2
Otopark İşletme Haklarının İhale Yapılmaksızın Belediye Encümeni Kararıyla Spor Kulübüne Verilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 18
Taşınmaz Formlarının ve İcmal Cetvellerinin Oluşturulmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 26
Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer 28